

STUDIEFORUM

'NY PÅ MASTERGRAD'

DET LITTERATURVITENSKAPELIGE GRUNNKURSETS NETTSTED
 SEMINARLEDER, PROF. LARS SÆTRE, ROM 282, NÅS PR E-POST
LARS.SAETRE@LILU.UIB.NO OG PR TEL. (555)82393 (MOB. 95823232)

DISSE 14 ER OPPTATT H-2004: BERNT LAGE BREIVOLL, HANNE KJERSTI HAGEN, EVA MARIE HARVEY, INGRID BJØRSNØS KVAM, MARTIN GRÜNER LARSEN, AUDUN LINDHOLM, MARI MEHL, PÅL ESPEN MOEN, STEINAR MØRK, LISE VIVIAN NORDØEN, FINN RØSLAND, MORTEN BREKKE STENSLAND, SYNNOVE VINDHEIM SVARDAL, MARTIN SØRHAUG. - KVAM HAR ALLEREDE GJENNOMFØRT ALLV301 OG DELTAR IKKE. - PETRA J. HELGESEN ER OPPTATT TIDLIGERE, HAR VÆRT I PERMISJON, OG DELTAR I SEMINAR- OG GRUPPE-UNDERVISNINGEN DETTE SEMESTERET.

SE UNDER MELDINGER OM NY GRUPPEINDELING F.O.M. 26/8!

Snarveier:

Til STATUS

(fortløpende seminar-referat og oppdatering)

Torsdag 12/8 - Tirsdag 17/8 - Torsdag 19/8 - Tirsdag 24/8 - Torsdag 26/8 - Tirsdag 31/8 - Torsdag 2/9 - Tirsdag 7/9 - Torsdag 9/9 - Fredag 17/9

Til Jørgensen, Hovedoppgaven - i stikkord

Til Brekke-Gruppe 1 --- Til Hamsun-Gruppe 2 --- Til Brekke-Gruppe 3

Til Prosjektbeskrivelser, 1. utkast:

Mari -- Pål -- Martin S -- Lise -- Morten -- Martin GL -- Audun -- Petra -- Eva -- Finn -- Hanne -- Synnøve

Til Prosjektbeskrivelser, 2. utkast:

Mari -- Pål -- Martin S -- Lise -- Synnøve -- Eva -- Morten -- Finn -- Audun -- Hanne

Til Prosjektbeskrivelser, 3. utkast:

Petra -- Morten

Til Carver-analyser: Mari -- Eva -- Martin GL -- Audun -- Pål -- Lise -- Finn -- Synnøve -- Petra -- Morten -- Martin S -- Hanne

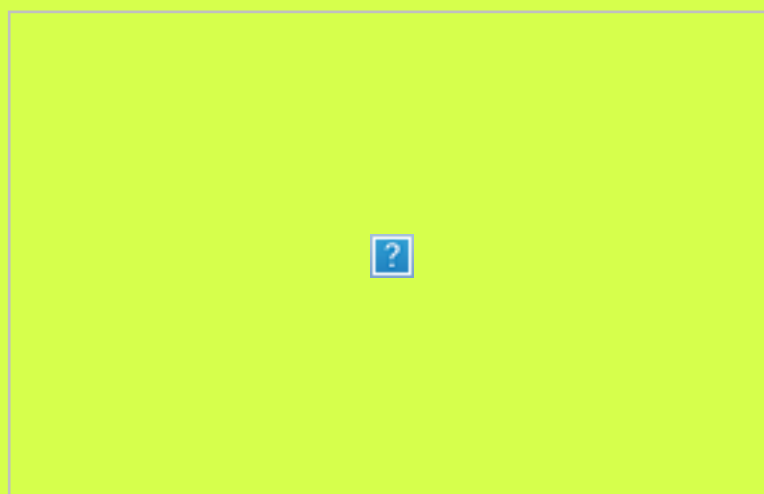
Til Verk-analyser:

Gruppe 1: Audun, Petra, Synnøve, Mari: Analyseutkast til Dubravka Ugresic, *The Culture of Lies*

Gruppe 2: Finn, Martin GL, Morten: Analyseutkast til Dubravka Ugresic, *The Culture of Lies*

Gruppe 3: Eva, Pål, Lise: Analyseutkast til Stendhal, *The Red and the Black*
Martin S: Analyseutkast til Thornton Wilder, *Our Town*

TIL GRUPPE 1, TIL GRUPPE 2, TIL GRUPPE 3

MELDINGER:

Husk den mer omfattende innføringen i bruken av UBB og tjenestene der, som blir gitt av universitetsbibliotekar i Sydnesplass 12/13, Rom 129, fredag 10/9 kl 10-12. Møt opp!

Mastergradsstudentenes tillitsrepr. i Fagutvalget, Anemari Neple, stikker innom seminaret tirsdag 31/8 for å orientere og for å motta eventuelle henvendelser fra deres kull.

Ny gruppeinndeling 26/8, etter studentenes ønske, og med seminarleders medvirkning til øvrig innplassering:

Gruppe 1: Hanne, Martin S

Gruppe 2: Eva, Martin GL, Lise, Pål, Finn

Gruppe 3: Audun, Synnøve, Petra, Morten, Mari

Innføring i og omvisning ('oppfriskning') på Universitetsbiblioteket (UBB)

er avtalt med univ.bibl. Runo Isaksen, som torsdag 19/8, kl 12.30, like etter timen for det andre seminarmøtet vårt, treffer dere i skranken på UBB i HF-byggets 1. etg., og som så orienterer om bruken av biblioteket. Møt opp!

Mastergradsstudiets tillitsrepresentant er [stud.philol. Anemari Neple](mailto:stud.philol.Anemari.Neple@student.uib.no) (e-post:

Anemari.Neple@student.uib.no). Hun vil kunne orientere dere om Fagutvalgets arbeid, og dere anmodes om å kontakte henne vedr. fag- og studentpolitiske spørsmål, og annet. Dette gjelder også spørsmål vedr. PC-arbeidsstasjoner, tilgjengelige lesesalsplasser, osv.

Om semesterregistrering, brukerkonto, og studiekort (som bl.a. gir adgang til UiBs bygninger), les det som står om disse emnene i denne **Studentportalen**-adressen:

http://studentportal.uib.no/?mode=show_page&link_id=808&toplink_id=758

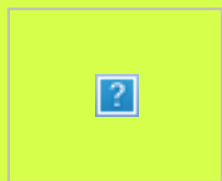
Vær obs. på tidsskriftet **Prosopopeia** (allm. littvit-studentenes eget organ):

<http://www.prosopopeia.uib.no/>

E-post: proso@uib.no

ANNEN RELEVANT MASTERGRADSUNDERVISNING H2004:

Se egne nettsider i **Studentportalen** og på SALs infoside: <http://www.hf.uib.no/i/LiLi/Und-litt/Und-litt.htm>

ORIENTERINGSMØTE: TORSD. 12. AUGUST 2004 KL. 12.15,
SEM.ROM 216 I HF-BYGGET.

START TIRSD. 17/8, UNDERVISNING TO GANGER I UKEN I SEM.ROM 216 TOM. 16/9; ENDELIG INNLEVERING UKE 43, DVS. 22/10 KL. 13.00.

LITTERATUR: KJØP SNAREST PÅ STUDIA (AVD. KOMPENDIESALG)

KOMPENDIET "LITTERATURVITSKAPLEG GRUNNKURS - KOMPENDIUM" SAMT ALLE PENSUMBØKENE, OG START LESNINGEN AV TEKSTENE. TO MINIKOMPENDIER UTDELES AV SEMINARLEDER UNDERVEIS.

STUDIEPLANENE FOR ALLV301 OG FOR

MASTERGRADENS ØVRIGE DELER FINNER DERE PÅ **DISSE NETTSTEDENE** (STUDENTPORTALEN):

ALLV301

og

MAHF-LITT

VEILEDNINGSKONTRAKTEN (DEL II) SOM SKAL UNDERTEGNES ETTER AT DU ER BLITT TILDELT MASTERGRADSVEILEDER KORT TID ETTER GRUNNKURSETS EKSAMENSINNLEVERING (PROSJEKTBESKRIVELSEN), FINNES PÅ DETTE NETTSTEDET: [HTTP://WWW.HF.UIB.NO/I/LILI/UND-LITT/KONTRAKT-DEL2-BOKM.HTML](http://www.hf.uib.no/i/LiLi/UND-LITT/KONTRAKT-DEL2-BOKM.HTML)

OVERSEND UTKAST, SKISSER, ANALYSER OG OPPLYSNINGER TIL SEMINARLEDER PR VANLIG E-POST ELLER SOM ATTACHMENT, OG DE BLIR LAGT UT PÅ DENNE NETTSIDEN FORTLØPENDE.

STATUS:

Torsdag 12/8

Orienteringsmøtet: I dag presentertes 301-emnets komponenter med henblikk på innhold, opplegg og pedagogisk profil - hovedfokus på kompositoriske trekk ved alle tekster til behandling (skjønnlitterære, essayistiske; tidligere prosjektbeskrivelser, kapittelutdrag fra masteroppgaver - samt i særdeleshet uttenkning av og aktivt skrivearbeid med egen prosjektbeskrivelse, og med de så vel individuelle som gruppebaserte analyseoppgavearbeidene som utarbeides og kommenteres gjennom seminaret). -- Seminarets hemmelige nettstedsadresse og dennes innhold ble utdelt til deltakerne i form av papirutskrift, som ble ytterligere komplettert. Nettsiden (med hemmelige sidelinker etter hvert) forandres og oppdateres fortløpende under studiet og undervisningens gang. Alle ga sin aksept til å arbeide på beskrevet måte. -- I møtet ble også mastergradens Studieplan (del av annonsert 'Minikompendium') utdelt. Seminarets pensumlitteratur ble kort kommentert. Gruppene ble inndelt, og de første arbeidsoppgavene (til første ordinære seminarmøte) ble lansert: studere studieplanen grundig; lese Jørgensens *Hovedoppgaven*; tenke igjennom ønsket masteroppgaveprosjekt i første rekke med henblikk på emne, material, problemstilling(er). Se i tillegg nedenfor første oppgaveløsnings-assignment, som kunngjøres her for første gang, og som vil gjentas i fk. tirsdags seminarmøte. -- En rask, foreløpig uforbindtlig muntlig runde på mulige masteroppgaveprosjekter brakte for dagen: Svein Jarvolls *Melbourne-forelesningene. 41 essays*, kunstbegrepet, Adornos *Estetisk teori*; William Faulkner; svensk 60-tallspoesi; kjønnteori, Angela Carter, Marguerite Duras, Margaret Atwood; Gudsdialogene i *Jobs Bok*, Bergljot Hobæk Haff, Marianne Fredrikssons *Simon och ekarna*; Kjell Magne Bondeviks politiske retorikk; leserens funksjon og rolle og problemfeltet formidling knyttet til materiale fra nordisk litteratur; Inger Christensens *Sommerfugledalen: Et requiem*; litterært materiale i belysning fra Arne Næss og Spinoza, Jon Fosses diktning; problemstillinger om kunstens muligheter og kunstvegring; forbindelser mellom litterært miljø og litterære tekster; William Wake/identitetsproblematikk. -- For dere som ikke var til stede, sett dere i kontakt med deltakerne i deres gruppe (se e-postadr. og tel.nr. nedenfor), og/eller kontakt seminarleder for orienterende samtale. -- Forbered dere for øvrig slik til første arbeidsmøte: Registrér dere som studenter, få e-postadresse og kunngjør denne til seminarleder hvis det ikke alt er gjort (det er viktig at hver enkelt student har tilgang til e-post og til internett), og få dere studiekort. -- Dessuten, til tirsdag førstkommende: Skaff dere pensumlitteraturen på Studia (Rita Jensen i avd. Kompendiesalg har av meg nå fått listen over alle seminardeltakerne, slik at dere eventuelt også uten studiekort skal få kjøpt Kompendiet, resten får dere kjøpt på Studia, avd. Bokhandel). -- Ellers: Prosjektbeskrivelser fra allerede igangværende master/hovedoppgave-prosjekter blir utdelt tirsdag fk. (siste del av 'Minikompendium'). Da blir også Claes Anderssons diktsamling *Under* delt ut i fotokopi. -- Videre, **første oppgave for gruppearbeid** tildeles for første gang her: Til onsdag fk. (18/8) kl 18.00 oversendes fra hver gruppe til seminarleders e-postadresse et attachment med utkast til analyse (inntil rundt 4 sider, dobbelt linjeavstand) av den teksten dere i hver enkelt gruppe blir enige om å arbeide med som første gruppearbeid - dere kan etter eget ønske velge enten Paal Brekkes dikt

"Der alle stier taper seg" eller Hamsuns kortprosatext "Hemmelig ve" - eller om dere vil: begge). Analyseoppgavenes ordlyd er: 'Utkast til analyse av ...'. -- Men, vi ses først tirsdag 17. aug. kl 11.15 i sem.rom 216!

Tirsdag 17/8

I dag ble først Minikompendiet supplert; det ble utdelt sammenhengende, helhetlig studieplan for mastergradsstudiet i allmenn litteraturvitenskap, deretter ble 15 tidligere prosjektbeskrivelser utdelt, og endelig ble Claes Anderssons diktsamling *Under* distribuert. -- Størsteparten av seminarsamlingen gikk deretter med til å presentere og å drøfte hovedtrekk i studieplanen, del for del, og i sammenheng. Særlig ble masteroppgaven som selvstendig arbeid kommentert; det ble lagt vekt på å profilere mastergradsstudiets innføring i litteraturteoretiske og -estetiske problemstillinger, hva man forstår med fagets metoder og arbeidsteknikker, og innretningene i faget mot litteraturhistoriske, analytiske og interpretative, og komparative tilganger til litteratur. Opplæringen i metoder og arbeidsteknikker bør i utgangspunktet forstås relativt pragmatisk og først og fremst i tilknytning til egenprosjektets særegne beskaffenhet, og ikke nødvendigvis bastant i forhold til fagets velkjente og etablerte paradigmatisk Metoder, selv om disse også kan komme til anvendelse. Studiets komparative orientering innebærer bl.a. vekt på gjennomførte sideblikk mellom både litterære og teoretiske/poetologiske aspekter, på blikket for fellestrekk og forskjeller mellom nasjonallitteraturer, på genrer, tradisjoner og historisk refleksjon, og på den tverrestetiske orienteringen som også er et særpeg ved faget. Også den vedvarende refleksjonen i faget over forholdet mellom analyse og fortolkning/interpretasjon er et komparativt særkjenne, til liks med den stadig gjennomførte sammenføringen mellom fagets teoretiske tenkning og den skjønnlitterære eller litteraturrelaterte ytringen. -- Mulighetene til erstatning av 303- og 304 emner med KVIK202 og 203 ble framhevet, til liks med anledningen til godkjenning av særemer fra andre fagområder og eventuelle utenlandsopphold. Det ble imidlertid påpekt at 301- og 302-emnene står i sammenheng med hverandre for de nye studentene, med 302 som et moderne hermeneutisk og estetisk, og moderne metodeutdypende og -bevisstgjørende redskapsemne som integrert forlengelse av 301-Grunnkurset. Tenkningen om fagstudiets deler i forhold til forløp og progresjon ble også framhevet. -- Vi berørte også den interfaglige og institusjonelle tenkningen som Allmenn litteraturvitenskap både som fag og institusjonell seksjon har foretatt og har villet bidra til i relasjon til mulighetene for tverrfaglig og tverrestetisk innretning av mastergradsstudiet (både ved eksport og import, men også ellers), særlig innenfor HF-, men muligheter finnes også i relasjon til enkelte av SV-miljøenes virksomheter. Dette ble sammenholdt med utviklingen så langt på bachelor-nivå innenfor Kvalitetsreformen. -- De enkelte emnene samt masteroppgaven ble kommentert; i forbindelse med emnene påpektes kravet om at eksamen i ett av dem skal avlegges som prøveforelesning. Arbeidet med og settingen for forelesningen ble utdypet. -- De vanligste arbeidenes innretninger ble drøftet. Vi diskuterte de hyppigste områdene hvor studiets emner kan og vanligvis hentes fra - forfatterskaper, genrer (studert synkront eller i diakront perspektiv), litteraturhistorisk periodestudium, litterære motiver, billedspråk, troper, figurer o.l., en litterær tradisjon, forholdet mellom skjønnlitteraturen og dens omgivelser og kontekster, i tillegg kommer faghistoriske

emner, litteraturformidling og -pedagogikk, og muligheten til å arbeide med en litteraturteoretisk retning og/eller problemområder i litteraturteorien. Man skal også være oppmerksom på at i tillegg til at masteroppgaven kan være eget selvstendig arbeid, kan dette egne selvstendige arbeidet godt forstås som bestående av tematisk eller metodisk sammenhengende enkeltarbeider, og endelig som et reelt gruppearbeid hvor hver deltakers selvstendige bidrag kan identifiseres. -- I forbindelse med samtalen om masteroppgaven (maks. 70-110 sider) drøftet vi også forholdet mellom skriftlig innlevering og muntlig eksamen, og den separate karaktersettingen på hver av disiplinene. Her drøftet vi også tradisjonen ved Seksjonen, og relasjonen til faglig, miljømessig og personlige forhold knyttet til det å avlegge en akademisk høyere grads eksamen etter en omfattende to års arbeidsinnsats. -- Den nye bokstavkarakterskalaen berørtes (og ble presisert og avdramatisert). -- Prinsippene for tildeling av veileder berørtes (spesialisering/kompetanse, kapasitet), så vel som mulighetene for skifte av veileder (og omvendt: av student). -- Flere av spørsmålene om temaene som belystes gjennom kommentar og i form av spørsmål og svar, var knyttet til en interesse for institusjonelle forhold; med tanke på yrkesmuligheter presentertes de vanligste sammenhengene kandidater fra allmenn litteraturvitenskap finner virke innenfor, og det ble særlig fokusert på mulighetene for og mekanismene og kontekstene for doktorgradsstipender.

Etter dette bidro kursleder med en kortfattet gjennomgang av første delen av Harald Jørgensens bok *Hovedoppgaven*. Det tiden ikke tillot i dag, vil bli videreført i første seminardel på torsdag. Via denne nettsiden er imidlertid et stikkordsmessig sammendrag av hele boken nå utlagt (se ovenfor, under Snarveier) - NB: det gir ikke full mening uten at den enkelte først har lest hele boken, det er i denne sammenhengen et minimumskrav.

Neste arbeidsoppgaver: Innen onsdag 18/8 kl 18.00 leverer hver av de tre gruppene inn et utkast til analyse av enten Hamsuns eller Brekkes tekst fra Kompendiet.

Overfør dokumentet som attachment til seminarleders epostadresse, og de legges så ut på nettet med linker fra denne nettsiden. Alle deltakerne leser hvert av arbeidene, som så medbringes av kursleder i papirversjon for diskusjon i seminaret torsdag førstkommende 19/8. -- Før denne diskusjonen fullføres imidlertid gjennomgangen av Jørgensens bok, deretter presenteres og utdeles Modellbeskrivelsen (modellen med nødvendige og mulige komponenter for Prosjektbeskrivelsen), og vi går en ny, rask runde på den enkeltes masteroppgaveprosjekter med vekt på emne, materiale og problemstilling(er) så langt det er mulig pr nå. - Vi ses torsdag kl 09.15! - og husk oversendelsen av utkastene til analyser innen 18.00 onsdag. (NB: Husk også at torsdag 19/8 er det avtalt omvisning på og innføring i Universitetsbiblioteket for dere ved univ.bibl. Runo Isaksen etter seminaret (dvs. kl 12.30); frammøte ved UBBs inngang i HF-byggets 1. etg.)

Torsdag 19/8

Vi opprettholder gruppeinndelingen, og det er opprettet en fjerde gruppe med de sist ankomne (Mari og Morten).

-- Første hovedinnslag i dagens seminar var fortsettelsen av seminarleders gjennomgang av og kommentarer til Harald Jørgensens bok *Hovedoppgaven*. Sammendrag i stikkords form finnes utlagt som nettside med link fra 'Snarveier'

ovenfor. Legg spesielt merke til merknadene om prosjektrettethet, sannhetssøking med sikte på utvikling og etablering av kunnskap, viten og forståelse (intet annet er interessant i en masteroppgave; det kan ikke skrives 'bare for å skrive'). Dette arbeidet må skje på systematisk grunnlag. - Videre så vi på: etterrettelighet, de ulike typene av forskning, forholdet til teoretisk ramme som tenkefelt for oss selv og leseren, og som klinger med i arbeidet med utforskningen av materialet, og til optimalt fungerende metodologi. Legg merke til punktene som omhandler behovet for å kjenne deg selv og å erkjenne omfanget, kompleksiteten og det spesifikke ved det forskningsarbeidet du har valgt deg (kritisk selvrefleksjon). Bemerk også det viktige i å lære å kjenne veiledningssituasjonen, og din veileders og din egen samtale og kommunikasjonsmåter (still direkte spørsmål når det oppstår situasjoner der du er usikker på meningsinnhold, verdi, valør, og ansvarsforhold i relasjon til det sagte, finn ut hva en problemdiskurs er, og hva enighet og uenighet mellom deg og veileder innebærer). Sett deg spesielt inn i og reflekter over de tre både etterhverandrefølgende, men også samtidig (paradoksalt) sammenlenkede og overlappende arbeidsprosessene: Forskning, Skrivning, Avhandlings-sammenstyking/komponering. Forskningsprosessen vinkles utfra P--I--R--strukturen: Problemutviklingen (som dere nå er midt inne i), Informasjonsinnsamlingen (tilveiebringelse av empiritilfang, og teoretiske og andre tekster), og Resultatutviklingen. -- Skriv hele tiden, dvs. når et delområde kjennes tilstrekkelig utforsket, og levér inn for veiledning. Ikke eksperimentér i skrift om du ikke har grundig erfaring med din egen vitenskapelige kreativitet og diskursive evne og refleksivitet. Skriv i utgangspunktet derfor sakprosa og rett fram, kort og konsist, grammatisk, syntaktisk og idiomatisk korrekt; sett punktum og bruk avsnitt; ikke la veileder måtte rette språk; vær bevisst om og anvend kun metaforikk og billedlighet når disse er semantisk intelligent og sammenhengende utformet; ikke eksperimentér med mimetisk diskurs over ditt forskningsobjekt, og ikke forsøk deg i din diskurs som 'vitenskapelig poet' medmindre du vet at du behersker vitenskapelig særegent kreative diskurser (de aller færreste gjør det, men for dem som mestrer det, kan 'kunstnerisk' eller en grad av 'kunstferdig' utformet språk nok i det minste styrke og fremme det vitenskapelige argumentet, og det kan gi lesningen sansemessige kvaliteter). -- Tilsynelatende sprik i forholdet mellom enkeltutskrevne kapitler og underkapitler lar seg vanligvis greit håndtere i den endelige komponeringen så sant du har gått regelmessig til veiledning med dem: Innskrivningen av overganger, ledende motiver, sammenbindende elementer er deler av dette komposisjonsarbeidet. Det viktigste på overordnet nivå, eller i ytre forstand, i komposisjonen er innlemmingen av innledningssekvensene, problemstillingskapitlet, den mangfoldige og nyansert framstilte argumentasjonsdelen, og den tilbakeskuende og oppsummerende konklusjonssekvensen: tenk her på "fisken-med-to-haler" ("ål"-komposisjon passer færre), eller andre mulige. -- Akribi, sitering, referering, og notasjon kommer vi tilbake til - ut over Jørgensens bok - noe senere i seminaret. Dog ble det allerede i dag utdelt to kopier som viser det gamle, tradisjonelle systemet, og det det amerikanske systemet (MLA Style Sheet som var blant kopiene, går noe mer i detalj på det amerikanske systemet). -- Se for øvrig igjen sammendraget av Jørgensen, som det gis link til øverst på siden.

-- Vi diskuterte så nødvendige og mulige komponenter i en 'Modell-

prosjektbeskrivelse' etter at den var utdelt i kopi, og viste til hvordan det mellom prosjektbeskrivelsens enkelte deler, og spesielt mellom de fem første i den, tydelig er og må være noen logiske forbindelser. Endres én eller to av disse, forandrer med nødvendighet også noen av de andre seg, og hele komposisjonen og strukturen i beskrivelsen endres (les: må endres). Modellbeskrivelse trenger ikke følges slavisk, og den er heller ikke noe formalt skall som man bare opererer med uten tilstrekkelig gjennomtenkt innhold. I relasjon til det enkelte individuelle prosjekt, vil rekkefølge og indre koherens mellom komponentene variere; viktig er at dere tenker disse komponente og forsøker å fylle dem iknnhold i deres prosjekt så langt det er mulig. Prosjektbeskrivelsen skal dessuten være individuelt skrevet: man bør tilstrebe å anvende sin egen naturlige akademiske diskurs i den (dén er gjerne forskjellig fra person til person); likevel kan modellbeskrivelsen, analysen av den og refleksjonen over dens komponenter og deres innbyrdes relasjoner være av betydning i forhold til tenkningen omkring, og selve utarbeidelsen av, ens eget prosjekt i tiden som kommer. Modellbeskrivelsen omfatter, som vi husker, disse komponentene:

Emneområde

Motivering

Materiale

Problemstilling(er)

Eventuelle hypoteser

Forholdet til forskningstradisjonen

Tekstutgavekommentar

Påtenkt løsningsmåte/metode

Teoretisk ramme

Eventuelle definisjoner

Tempo-/framdriftsplan - tidsplan

(herunder når og i hvor omfattende grad dere ser for dere at dere må lese, drive studium, arbeide med materiale/empiri-innsamling (= 'forskningsprosess'), når dere antar at dere kan starte og holde på med utskrivning av deler av oppgaven (= 'skriveprosess'), og når dere antar at komposisjons- og redigeringsarbeidet kan utføres (= masteroppgavens komp.)

Eventuell disposisjon/utstyking på kap./underkap.

Avgrensninger/forbehold

Bibliografi over primær- og sekundærlitteratur

- Varianter mellom de ulike prosjektbeskrivelsene vil nødvendigvis måtte oppstå; her er noen variasjonsfaktorer: Konkretiseringsgrad; Avgrensninger; Teoretisk studium/Anvendt studium; Fokus; osv. - Husk: Prosjektbeskrivelsen skal være nettopp dét - en prosjekt-beskrivelse, noe som innebærer et gjennomarbeidet preg av utkast; den skal ikke være en oppgaveløsning: Dén skal dere skrive dere fram imot i selve masteroppgavearbeidet.

Modellbeskrivelsen framstår uansett som dén potensielle konstruksjonen som arbeidet deres framover vil forholde seg til. Når dere oppfatter den slik, og har den liggende ved siden av dere idet selve masteroppgavearbeidet gjøres, ser dere straks - når dere støter på problemer eller møter nødvendigheten av å forandre komponenter

eller endre arbeidets retning - hva som også med nødvendighet må endres samtidig. M.a.o.: Prosjektbeskrivelsen er det tenkte bildet av og kortversjonen av det a) forsknings-, b) skrive- og c) oppgavekomponerende arbeidet (cf. Jørgensen) dere selv skal utføre i tiden framover. Med henblikk på de sistnevnte tre arbeidsoperasjonene, som Harald Jørgensen dveler ved og omtaler i boken sin: Husk også på å bruke prosjektbeskrivelsens rammer og komponenter til å si noe om hvordan dere ser for dere utstykkningen av de enkelte operasjonene i tids/tempo/framdriftplanen. (Her kommer dere mest sannsynlig til å måtte endre tidspunkter og rekkefølge underveis i studiet, men det kan lønne seg å ha viet dette forholdet noen tanker allerede i forbindelse med prosjektbeskrivelsen (og: modellbeskrivelsen har altså felter til bruk for og komponenter også om dét).) -- I diskusjonen av modellbeskrivelsen var det flere som hadde meget relevante spørsmål og kommentarer, og det kunne spores både interesse og en tydelig, umiddelbar tenkning fra modellen til eget planlagt prosjekt. Også engasjementet presset seg fram hos enkelte i dag. Bra!

-- Siste punkt i dagens møte ble en halvtimes kommentarer til og drøfting av de tre innleverte utkastene til analyse, to av Brekkes dikt, ett av Hamsuns kortprosatext. Seminaret fikk satt fokus på de tre oppgavenes overordnede komposisjon og struktur, hvor oppgave-elementer kunne identifiseres med den gjengse analyseoppgavens form med Innledning, Problemstillingsdel, Hoved/Argumentasjonsdel, og Konklusjon med oppsummerende tilbakeblikk. (I to av besvarelsene var sistnevnte del delvis skjult eller innbakt i avrundings fremdeles konkrete fokus, men den fantes). Enkelte detaljer ved de analytiske frambringelsene - og i noen tilfeller mangelen på dem - ble det også tid til å dvele ved, så vel som en vifte av ulike diskursive argumentasjonsformer: kjølig-logisk, utprøvende, affektiv, ekspressiv, etisk, polemisk, og i relasjon til feltet vi arbeider på: forpliktende, så vel som enkelte tilfeller av ansvarsfraskrivende, osv. Også selvmotsigelser og skeiv begrepsbruk fant vi noen eksempler på. Bra! Godt jobbet!, og med pedagogisk relevante effekter! For øvrig var det tre sterke besvarelser som ble levert. Og det var gledelig med anselser av temperatur i diskusjonene! -- Tanken fra seminarleders side var å gå mer i detalj på den enkelte besvarelsen gjennom kommentarer og innspill her på nettsiden, langs spor og med inndragning av aspekter vi ikke fikk tid til på dvele ved under selve møtet i dag. Imidlertid kom det noen ønsker etter samlingen om at dette ville studentene gjerne diskutere og kommentere mer i plenum - så forslaget mitt er rett og slett av vi starter neste gang med en halvtimes forlenget drøfting av disse analyseutkastene. Hold dem derfor presente i minnet.

-- Etter seminaret ble deltakerne vist rundt i og orientert om bruken av UBB og dets tjenester, ved Runo Isaksen. Det blir en ny, utvidet runde på UBB ved Isaksen nærmere slutten av august. Mer om det senere.

-- Arbeidsoppgaver framover:

-- Hver enkelt student oversender et attachment til seminarleders epostadresse innen mandag 23/8 kl 17.00, med et halvannen til maks. to siders utkast til Prosjektbeskrivelse av eget tenkt prosjekt så langt. Disse legges så på nett til forberedelse, de utdeles i papirversjon og diskuteres og kommenteres muntlig i seminaret tirsdag 24/8.

-- Hver av gruppene forbereder seg gjennom lesning og samtale i gruppene til å kunne delta med muntlige kommentarer og 'analyser' i seminaret av tre av de allerede

utarbeidete Prosjektbeskrivelsene fra 'Mini-kompendiet'. Denne felles diskusjonen tar vi også under møtet tirsdag 24/8. Tirsdag fk. blir altså Pb-dag, og dere bestemmer selv hvilke tre dere vil fokusere på og arbeide nært med (men les i det minste igjennom alle 15).

-- Samtidig med dette anmodes dere hver enkelt om å lese, holde tenkningen i gang, og etter hvert starte skrivningen vedr. Raymond Carver-novellen: Denne skriver dere et utkast til analyse av (4-6 sider er tilstrekkelig), og oversender som attachment innen onsdag 25/8 kl 17.00. Da legges hvert utkast på nett, gjennomleses, og papirversjonene blir kommentert og diskutert i seminaret torsdag 26/8. Torsdag blir m.a.o. Carver-dag. Disse analyseutkastene vil dere få tilbud om individuell veiledning på hos seminarleder, etter avtaler vi gjør når vi treffes.

-- Endelig: Begynn å snuse litt på hvilket av de store verkene hver av gruppene kan ha lyst til å skrive analyse av. Det er tilstrekkelig at hver gruppe arbeider med ett av disse verkene (romaner, novellesamling, diktsamling, drama, essaysamling) - det/de dere ikke velger, vil seminarleder legge fram analytiske utkast av i forelesnings form. Men disse innleveringene og diskusjonene blir ikke før vi er ferdig med førstkommande ukes program.

-- Helt til slutt: Fagutvalgsrepresentanten deres - Anemari Neple - har signalisert at hun gjerne vil treffe dere i seminarmøtet tirsdag 31/8.

Ta ellers kontakt om dere ønsker råd eller veiledning underveis. -Vi ses!

Tirsdag 24/8

-- Først orienterte seminarleder om neste avtalte dag for innføring i Universitetsbiblioteket, som er avtalt med univ.bibl. Runo Isaksen: Møt opp i Sydnesplass 12/13, Rom 129, fredag 10/9 kl 10.00. I løpet av et to timers program vil en universitetsbibliotekar gå enda lenger inn i detaljene om bruken av UBB med dere.

-- Hele seminarmøtet ble brukt til gjennomgang og kritisk diskusjon av de 10 innleverte utkastene til Prosjektbeskrivelser (som alle ligger på nett, nå også den ellefte). Hele veien hadde vi sideblikk til Modellbeskrivelsens komponenter, som for øvrig ble kommentert og tydeliggjort ytterligere for dem som hadde vært i tvil om hva noen av elementene kunne sies å bestå i. -- Det ble slått fast at det er svært bra at seminardeltakerne allerede er kommet så godt i gang med tenkningen på og planleggingen av eget mastergradsprosjekt. Kursleder hadde dessuten et klart inntrykk av at trass i korte frister, hadde alle gjort et arbeid i å forsøke å sette på papiret tankene sine om det kommende prosjektet. For mange eller de fleste, er vanligvis denne fasen vanskelig; det er en terskel å overvinne når man ikke lenger bare pønsker på, men forsøker systematisk å skriftfeste hva ens prosjekt skal gå ut på i semestrene som kommer. Denne terskelen kom alle over. -- De viktigste bestanddelene i pb'ene denne gangen var, rimelig nok, emne, motivering, material, problemstillinger med eventuelle hypoteser, i noen grad metodiske føringer, og endelig teoretisk ramme for arbeidet. I noen tilfeller kom vi også inn på forholdet til forskningstradisjonen, tekstutgavespørsmålet, definisjons-bevissthet, og avgrensninger og forbehold. -- Arbeidet med forholdet mellom emne og materiale bød ennå til en viss grad på problemer for enkelte; bevisstheten om dette forholdet ble imidlertid skjerpet under samtalene, og vil tre enda tydeligere fram etter hvert. -- De tre timene gikk så med til enkeltkommentarer og drøftinger av de individuelle

bidragene, og diskusjonen brakte opp flere både spørsmål og innspill fra medstudentene. Dette er en svært god og bevisstgjørende måte å arbeide på. -- Det er hevet over tvil at alle prosjektutkastene som ble lagt fram, er forsk- og drivbare. Studentene er rimeligvis kommet ulike langt i arbeidsprosessen, men alle er på god vei. -- Noe av det viktigste med denne seminarmøtedagen, var at det i flere tilfeller ble reist konkrete spørsmål til studenten om det emneområdet som han/hun hadde angitt, var det dekkende eller det adekvate for det prosjektet som er tenkt satt i gang: Det viste seg i flere tilfeller at materialet var relativt klart, mens forestillingen om hvilket emneområde arbeidet med angitte problemstillinger egentlig er ment å foregå på, ikke var så godt gjennomtenkt. I noen tilfeller vistes det til glidninger i omtalen av emneområdet, og det ble anmodet om ytterligere refleksjon om dette fram til neste utkast, fordi både problemstillinger og arbeidet med materialet i forskningsprosessen vil framstå som uklare og vanskelige så lenge man ikke er seg helt bevisst om hvilket emne arbeidet foregår innenfor. Husk at dersom én komponent i prosjektbeskrivelsen endrer seg, vil med nødvendighet forholdet til og de fleste andre komponentene også med nødvendighet endre seg. Det ble videre kalrgjort gjennom samtalen at også valget av tilkoplingen til teoretisk ramme med nødvendighet vil bli en annen når man innser at emnet man har forestiller seg å ha valgt, ikke viser seg å stemme med det man i realiteten arbeider med. Ved bevisstgjøring om dette allerede tidlig, vil en bli skånet for at mye tid går med før en kommer til innsikt i at ens arbeid i realiteten er et arbeid på et annet felt og med en annen innretning enn de man selv forestiller seg at man arbeider med. -- Flere ble anmodet om å gå en grundig runde til for å avklare emnet sitt, og flere ble anmodet om å redusere omfanget av eller å bestemme seg tydeligere for hvilket materiale prosjektarbeidet skal foregå på. --

Problemstillingsviljen var imidlertid sterkt til stede hos de fleste; de fleste syntes å ha god bevissthet om at et forsknings- og skrivearbeid uten klare, egne og friske problemstillinger vil være et prosjekt på tomgang, og et prosjekt hvor det lett kan ligge an til å slå inn åpne dører eller gjenta allerede etablert kunnskapsstoff. -- Det var naturligvis på dette stadiet stor forståelse for at forholdet til og innholdet i forskningstradisjonen ikke fullt ut kunne redegjøres for nå; men alle ble anmodet om så snart som mulig aktivt å etablere sitt forhold til tradisjonen, og å sette seg av fra den i betydningen gjøre sitt eget prosjekt til en videreføring av kunnskapsutviklingen, eller tilføre den nyanser, eller også å vende kunnskapsutviklingen i en annen retning basert på eventuelle nye empiriske funn, samt rasjonell og bevisst argumentasjon. -- Gjennomgående hadde undervisningen denne dagen sideblikk til den individuelle komposisjonen i hvert enkelt utkast til pb; i noen tilfeller fulgtes modellbeskrivelser komponenter én for én, i andre tilfeller ble de byttet om, men med bevisst grunn alt etter den måte og den stil man ønsker å presentere elementene gjennom: Seminaret slo gang på gang fast at slike individuelle variasjoner er helt akseptable, så sant skribenten eller forfatteren er seg bevisst både forholdet mellom komponentene i prosjektet, og det mest optimale tidspunktet å innføre kommentarer på til den enkelte komponent. -- Den enkelte ble så tilbudt individuell deltalj-veiledning på dette førsteutkastet til pb - på seminarleders kontor og etter ønske, og flere var innom for oppfølgende samtale allerede samme dag. For øvrige interesserte, snakk med, send en mail eller ring til seminarleder for å avtale veiledningstid.

-- Programmet for neste seminarmøte, torsdag 26/8 915-12.00 er: 1) at gruppene

muntlig legger fram til felles diskusjon kommentarer til de tre allerede eksisterende pb'ene i studiematerialet vårt, som gruppene enkeltvis er blitt enige om å arbeide analytisk med; og 2) kommentarer til og felles samtale om så vel Raymond Carvers novelle (et muntlig analytisk utkast) som de individuelle utkastene til skriftlige analyser av novellen som er innlevert, med vekt på litteraturvitenskapelig argumentasjon og analyse, ikke minst komposisjonen i egne skrevne forsøksanalyser. -- Vi ses torsdag.

Torsdag 26/8

holdt tre medlemmer av gruppene korte innlegg om tre av de utleverte prosjektbeskrivelsene som allerede ligger til grunn for igangværende mastergradsprosjekter: den om Sarraute og den poetiske nyromanen, den om Tor Ulvens kortprosa, og den om Niemis *Populärmusik från Vittula*. Seminaret for øvrig tok aktivt del i samtalen, og vi identifiserte kompositoriske faktorer og innholdselementer, og studerte relasjonene mellom dem i den enkelte beskrivelsen. Viktig var også drøftingen av motivasjonspartiene spesielt; disse kunne, ut over å være basert på 'interesse' for emne og material, vise seg å være dominert av litteraturvitenskapelige nødvendigheter på den ene siden, og også personlige, generasjonsmessige og erfaringsmessige sammenhenger, som alt etter emne og innretning viste seg å reise vesentlige og littertaurvitenskapelig helt ut holdbare drivkrefter for et forskningsprosjekt. Ikke minst så vi dette i forbindelse med Niemi-beskrivelsen. -- Av andre vesentligheter fokuserte vi på aspekter knyttet til graden av innforståthet og av å ta noe for gitt i utarbeidelsen av en prosjektbeskrivelse; spesielt ble dette diskutert ut fra Ulven-beskrivelsen: Her kan det tidvis se ut som om problemstillingene for mye tar for gitt hvordan materialets kvaliteter reelt tar seg ut før en analytisk bearbeidelse, og at problemstillingene for mye blir reist ut fra en forhåndsinn tatt oppfatning av hva det hele dreier seg om. Det ble særlig lagt vekt på at flere av de utsagnene som framsettes tilsynelatende bastant i denne pb'en, i en 10-siders oppgave og med det åpenbare kjennskapet til forfatterskapet det her dreier seg om, med fordel kan leses som hypoteser om hvordan problemløsningene vil utvirke seg, og ikke allerede som på forhånd gitte konklusjoner. -- Allment var det enighet om at Ulven- og Sarraute-beskrivelsene er meget gode og informerte, de er reflekterte, og det ble framhevet at de har godt innsyn både i sitt materiales beskaffenhet, i forfatterskapene og periodene, så vel som i forskningstradisjonen som arbeidene knytter seg til. Vittula-beskrivelsen er lettere i anslaget, og arbeider åpenbart tyngre for å finne egnete problemstillinger - som dertil får et preg av å være allmenne eksistensielle spørsmål. Disse kunne nok mao. vært knyttet til flere andre prosjekter og andre materialer også. Nettopp motiveringsbakgrunnen viste seg imidlertid å være viktig her, så vel som en adekvat forståelse av dette prosjektets innretning på vinkling av skjønnlitteratur i en aktiv, formidlende og littreturpedagogisk sammenheng. Uansett er også dette prosjektet et nytt forskningsarbeid; det er gjennom bruk av eksisterende tenkemåter og metoder et anvendt studium, men på nytt forskningsmateriale.

-- NB: Innimellom fortsetter vi utover i seminaret med kommentarer på denne måten til flere av de eksisterende beskrivelsene; ha dem derfor alltid med til seminarmøtene framover.

-- Hoveddelen av dagens seminar gikk til allmenne kommentarer til de innleverte Carver-analysene, og framfor alt til et muntlig utkast til analyse av Carvers novelle "Are you a doctor?", innledet av seminarleder og komplettert og ytterligere diskutert og utformet av seminarfelleskapet.

Innledningsvis berømmet seminarleder de 10 innleverte besvarelsene (OBS: ytterligere én er nå kommet til, let den fram på nettet), og framholdt at de med bakgrunn i den korte tenke- og skrivetiden dere har hatt til disposisjon, stort sett er gode på gjengs komposisjon (innledn., problemstill., arg./hoveddel, konklusjon), er gode på framlesning av empiri (mange gode, og relevante deltaljobservasjoner), men at det med unntak av et par-tre - med denne korte innleveringsfristen - hos flere blir en for stor vekt lagt på parafrase. -- Problemstillingsviljen, og ikke minst engasjementet, er gode over hele linjen. Og alle skriver godt; det anmodes imidlertid om at den enkelte også forsøker å gå i seg selv med tanke spesielt på ortografi, noe på grammatikk, og for flere: på notasjonsteknikker. Se de utleverte kopiene om systemer; mer om dette vil bli tatt opp i seminaret. -- Når det gjelder problemet parafrase, kan dere alltid gå ut fra at deres lesere kjenner den litterære teksten som er oppe til analyse. Av den grunn alene er parafrase unødvendig. Men uansett må den enkelte finne en vei inn i teksten og ut igjen: for å hente fram de empiriske funnene som vil komme til å spille en rolle i analysen i fortsettelsen; det sier seg selv. Dette er en balanse som krever øvelse (bl.a. derfor arbeider vi med slike analyser i seminaret); ha dette i bakhodet når dere arbeider. -- Men seminaret fokuserte også og særlig på at problemet parafrase vil bli borte av seg selv når man a) ordner analysearbeidet sitt i forhold til et indre, forestilt skjema av en teksts ulike nivåer sammen med en forestilling om at oppgaven består i å vise hvordan empirien på disse nivåene intensjonalt fungerer, spiller sammen i retning en samlende semantikk, en tematikk; og når man b) setter seg fore i egen skrift å velge seg et argumentativt og diskursivt grep som kan framarbeide og formidle en slik sammenheng. -- Det er naturligvis begrenset hva den enkelte har hatt av tid og muligheter til å legge arbeid i besvarelsen, og de varierer en del. En hovedkommentar til de fleste vil være at man denne gangen har merket seg, blitt slått av og forfulgt tekstens "gåtepreg" hva angår personenes karakteriseringer og egenskaper, motsetningene mellom tale og utført handling, og mellom tale og tale sågar. Videre har de aller fleste festet seg ved Carvers såkalte minimalisme, og forfulgt et riss av handling eller en parafrase av teksten med vekt på hvor lite informasjon som blir gitt, og at man dermed er blitt forvirret eller må fortolke relativt raskt og relativt sterkt. Slike handlings-, innholds- og person/karaktermessige paradokser har de fleste vært opptatt av. Det må understrekes at dette er elementer på et relativt innholds-nært plan - det alene er ikke tilstrekkelig. Og på vårt fagfelt bør man også tenke som så at om man i første omgang blir slått av "mangel på informasjon", så kan et slikt O/null-element være formalt og tematisk (betydningsbærende) viktig i en annen sammenheng. ("Fravær av tegn er også et tegn.") -- I noen grad er det ut over dette hos noen også blitt lagt vekt på en rudimentær fortellekode-analyse. Få har fått fullt fram den estetiske strukturen i motiv- og billedspråket, og hvordan dette blir formidlet til leseren.

Komposisjonsanalyse av novellen var det lite av. -- I seminaret forsøkte vi etter innlednings- og problemstillingsfasen å antyde en rudimentær analyse med vekt på at novelleteksten i utgangspunktet må leses som en potensielt helhetlig estetisk struktur

med et gjennom-formet "språk" på hvert mulig analytisk tilgjengelige nivå - og samlet sett: Det innebærer da at komponentene man blir slått av og merker seg (cf. litteraritet, poetisk språk; det å bli 'arrestert' i leseforløpet), på hvert enkelt tekstnivå må analyseres med henblikk på *funksjon*, og ikke bare etterspores eller konstateres. Med utgangspunkt i dette, tok vi også opp tanken om å lese teksten med vekt ikke bare på innholdsmessige paradokser, men også som en mulig paradoksal kontraststruktur, med vekt på ytterpunktene paradoks vs. helhet, på disse nivåene : *komposisjon, fortellekode, motiv/bildestruktur* (med ledemotiver), fortellers forhold til h.person hhv. til andre personer, *temporale nivåer*, og endelig en sammenfatting av enkeltresultatene med vekt på en mulig *overordnet tematikk* . Her vektla vi eksistensiell identitetsproblematikk knyttet til begjær og avmakt, og derutover en videre utbygging av dette med en ytterligere utdypning av blikk-motivene, som får betydning for tekstens instanser fra innerst til ytterst og helt ut til leseren (helhet/kontroll vs. destruktivt/dekonstruerende 'gaze', og da altså med gyldighet for så vel hovedperson, som forteller, som verkstruktur, som for leser(blikk)). Også tv'en som mulig 'blikk' og blikkfelt ble dratt inn. Slik sett kan novellen leses som en (re)initerings-, erkjennelsesfokusert fortelling: Den kan sies å vekke aksepten av ansvaret for egen eksistens og identitet, ens kritiske sansevne, refleksjon og vurderende ettertanke, samtidig som den vekter det stadig mulige innbruddet av Det/Den Andre som åpning, utfordring eller som farefull utslettelsesmakt - da med understrekning (særlig med referanse til h.personens (gjen)våkne selvførelse og handlingsevne) av den performative prosessen og dynamikken som teksten besitter. -- Noen alternativer ble drøftet, og forefinnes, i flere av de innleverte besvarelsene. Noe av det viktigste ved det som her ble oppsummert, er ikke en analyse som nødvendigvis går i denne, antydte retningen; det viktigste er å spørre etter *en potensiell helhet i den estetiske strukturen*, som dog kan innbefatte paradoksale, uforståelige elementer på ett nivå - men om uforenlige elementer på ett nivå knytter seg til tilsvarende på andre nivå, er *mangelen* på sammenheng samtidig en *sammenheng*, som da gir grunnlag for (semantisk) meningsanalyse i en annen dimensjon.

-- Nå i noe større detalj: På tre punkter viste både diskusjons- og argumentasjonsviljen, og temperaturen, seg i særlig grad. Dette dreide seg om diskusjonen av tre felter som knytter seg til graden av å lese med primært henblikk på reelle menneskelige sammenhenger, og på den andre siden av å lese med henblikk på novellen som *formgitt fiksjonsprosa*. Den ene anstøtssteinen viste seg å være spørsmålet om Clara Holts eventuelle mentale patologi, den andre spørsmålet om guttens reelle eksistens, og den tredje var spørsmålet om Breits kyss og dets eventuelle altruisme. Her divergerte synspunktene, og seminaret opplevde en produktiv, enestående temperatur i utvekslingen av argumenter, som også i noen grad viste seg å kunne være argumenter arbeidende i retning av en større, integrert meningssammenheng. Bra! -- Som detaljer ut over dette pekte seminaret på følgende, med utgangspunkt i Goethes novelledefinisjon ('eine sich ereignete, unerhörte Begebenheit'): En foreløpig uvant begivenhet i oppringningen, samt novellens topp- og vendepunkt - den andre uvante begivenheten - i kysset, og den *kompositoriske utformningen* rundt disse aksene. I dette ble også analepsenes betydning lyssatt. Videre ble *fortellekoden* vektlagt (3. persons aural, allvitende, med personal

farging eller fokalisering i retning Breit, med ett unntak), og de funksjoner og effekter denne har i forhold til karakterframstilling og mulig tematikk, dens konsekvenser i forhold til forståelsen av interpersonale relasjoner, og for hvor blikket vårt fokuseres og så gis mulighetsvilkår for å utvides åpnende. Vi behandlet videre nivået for *motiver og bilder*, enkeltstående, repeterte/lede-, symboler med semantisk kraft (nøkler, dør/terskler, hatt, sigar, såpevask, neglerens, speilblikk, fotmassasje, gester, spørsmålet om 'å komme', osv.). Det ble også fokusert på *karakterer og karakterisering*, inkl. framstilte bipersoner, mannen, jentungen, gutten, og deres blikk. Vi dvelte ved novellens *tittel*, og det så vel konkrete som metaforisk utvidete spørsmålet om sykdom og helbredelse, mao. både konkret og i relasjon til en moderne eksistens. Og vi rettet oss mot et sentralt og repetert motiv - hjertet - med semantiske utløpere i retning (dårlig) fysikk og en 'sen' begjærs-, forelskelses-, eller kjærlighetsdimensjon, og endelig i tilknytning til øvrige elementer: hjertets dimensjon av frykt, beven, og angst. -- I det sammenfattende tilbakeblikket på disse nivåene nærmet vi oss til slutt novellens tematikk: identitetsproblemet, kommunikasjonsproblemet, den eksistensielle problematikken inkl. ensomheten, en tilknyttet alderdomsproblematikk, en makt- og kjønnsrelasjonstematikk med vekslinger i over- og underordning, en sosial tematikk, og overordnet: en eksistensiell bevisstgjøringstematikk (der Arnold Breit åpenbart har erfart og (endelig) blitt i stand til å reflektere kritisk over sitt ellers fastfrosne forhold til sin reisende og alkoholiserende kone, hva hun sier til ham, hvordan hun behandler ham). Hovedpersonen kan hevdes å ha gjennomgått en (re-)initierings og erkjennelsesprosess, der han mot slutten antydningvis erkjenner ansvaret for egen eksistens og identitet, får etablert en kritisk sansevne, og settes i stand til refleksjon og vurderende ettertanke. Han blir også i stand til å erkjenne betydningen av at eksistensen åpner for innbruddet av 'det andre' (som kan skremme og frastøte, men også (nå) kan tas imot og integreres som produktivt, skapende alternativ). En våknende og ny selvforståelse blir gitt mulighetsvilkår.

-- Ellers: Det tilbys (som nevnt i seminaret) for øvrig kommentarer til besvarelsene enkeltvis, i veiledningstime hos seminarleder; vi sikter oss inn mot onsdagen i neste uke, fra kl 9.00 og utover. Individuelle enkelttider for dem som er iinteressert, avtales i seminaret tirsdag fk.

-- Arbeidsoppgaver til tirsdag 31/8: Se den reviderte gruppeinndelingen! -- Tirsdagen skal vi bruke til å kommentere kritisk og diskutere de fem innledningskapitlene fra uteksaminerte hfags-oppgaver, som finnes i Kompendiet. Se bl.a. etter innholdselementer med sideblikk til modell-pb'en, se etter begrepsbruk, orienteringselementer for leseren, stil og diskurs med særlig henblikk på både relasjonen til leseren og til emnet og materialet og problemstillingene som er innarbeidet. Gruppene arbeider med til sammen fire innledninger, seminarleder med én. Det er muntlige kommentarer vi gir, ingen behøver levere inn skriftligarbeid (men nedvskrevne stikkord bør dere ha for det dere vil si).

Dette er fordelingen denne gangen (pga. en serie med fravær er det fordelt på denne måten):

Gruppe 2 (Eva, Martin GL, Lise, Pål, Finn): *Georg Johannesen og dannelsen; Tekst i bilder, bilder i språk*.

Gruppe 3 (Audun, Synnøve, Petra, Mari, Morten): *Jakten på orden. Biblioteket i*

litteraturen; "Fortelling" og "skrivning" (Trotzig/Andersen).

Seminarleder innleder om *Den indre fienden (Bataille & Surrealismen)*.

-- Arbeid samtidig med neste utkast til egen prosjektbeskrivelse; det vil bli skriftlig innlevering av denne onsdag 1/9 kl 17.00. -- Vi ses først på tirsdag!

Tirsdag 31/8

Først hadde vi besøk av stud.philol. Anemari Neple, som er representanten deres i Fagutvalget. Hun orienterte om aktuelle saker det jobbes med, spesielt lesesalsplassene, som hun for øvrig står og vil stå i kontakt med dere om. Hun vektla også sakslisten for det nært forestående møtet i Nasjonalt fagråd for allmenn litteraturvitenskap i Trondheim, hvor hun vil være utsending sammen med stipendiat Bjørn Christer Ekeland, Arild Linneberg og Erling Aadland. Neple lovet referat til dere etter at møtet er avholdt. -- Et spontant forslag om innføring av en ordning med erfarne *teaching assistants* for det diskursive og stilistiske skrivearbeidet hos ignagværende mastergradsstudenter, virker konstruktivt, og vil bli viderebrakt til seksjonens og instituttets organer. Det vil også bli forsøkt gjennomtenkt i relasjon til SALs arbeid for å etablere 301-grunnkurset som et litteraturfaglig fellesprosjekt for mastergradsstuderende ved alle fakultetets litteraturseksjoner.

-- Seminaret ble i dag viet kommentarer til fire av de fem innledningskapitlene til allerede skrevne hoved/masteroppgaver. Vi dvelte ved følgende hovedpunkter: -- Flere hadde i tilnærmingen innbakt en tenkning i relasjon til de viktigste punktene i prosjektbeskrivelses-modellen, denne ble også understreket som et godt arbeidsredskap til å få grep om innledningene. I flere tilfeller fungerer dette greit, men i et par tilfeller blir p.b.-modellen for rigid: En ser at innledningskapitlene, som jo for de flestes vedkommende er skrevet til slutt, etter ferdig forsket og ferdigskrevet masteroppgave, og som da har svært mye stoff og spesifikt egne momenter å skulle innlede til, ikke alltid kan jamføres med p.b.ens nødvendigvis noe mer rigide form; men: i flere tilfeller fungerer dette, også. - Vi så at emnets, materialets og problemstillingens beskaffenheter - i relasjon til de isolert leste innledningkapitlene - i de enkelte tilfellene faktisk gir oss noe variable forståelses- og vurderingskriterier: Der man i ett tilfelle forlanger strammere begrepsavklaring, metodisk refleksjon, teoretisk rammeangivelse, klarere valg mellom analytisk/anvendt og teoretisk fokus, høyere bevissthet om avgrensningens nødvendighet og grenser, osv. i innledningen, der vil man i et annet tilfelle akseptere tøyeligere normer. Hvorfor? Jo, f.eks. fordi emnet er nytt/uvant, materialet krever det, veien går for første gang, det nødvendige kunnskapsreservoarets kompleksitet og/eller omfang nødvendiggjør det, o.likn. -- Diskusjonen vår avga også klare innsikter i at en masteroppgave, og her: t.o.m. bare dens innledningskapittel, ved siden av eller midt inne i den nødvendige 'akademiske prosa' også evner å gi (gledelig) spillerom for en/ens egen stemme, ens 'diskurs': Noen ganger skjer dette (akseptert) 'essayistisk' uten å gå ut over rimelige rammer for språkføring som skal deles med andre om et emne, et materiale, en problemstilling og forsøket på dens løsning - og noen ganger inntreffer det med andre valører og likevel klart innenfor den aksepterte m-oppgave-prosaen. Det kan skje problematiserende selvrefleksivt der dét er nødvendig, og ellers: horisontåpnende, kritisk utprøvende, undrende, leservennlig inviterende (uten at det blir til platt 'frieri'). -- Men også (på den negative siden:) så vi eksempler på at diskursene kan fungere snevert

overfokuserende, pompøst, arrogant, ensidig vinklende, og urimelig ekskluderende, altfor 'innforstått' eller 'menighets-orientert', leser-avvisende - blant flere andre mulige diskursive nyanser. -- En av de viktigste innsiktene fra diskusjonen er at det er helt fundamentalt i masteroppgave-arbeidet å skrive straight ut fra en selv om det man vil (man må altså helt klart 'ville' noe, være prosjekt-rettet, jfr. stikkordet 'begjærlig' som vi tidligere har anvendt for dette: det at man må erfare lyst til å gjennomføre ens prosjekt, at man må ville ta grep om et stoff og vise hva en i forskningen har funnet ut om det), og skrive tilsvarende om det som er problemene i arbeidet, som man ikke må gå utenom, men drøfte og forsøke å løse. Man må også være rimelig trygg på at bagen man bærer på ikke revner, og at det man har i den, også er vanntett. Listen må legges både akademisk og diskursivt etter dét. Har man denne tryggheten, og selv-reflekterer man for å nå den og samtidig tenker på ens egen leser, kan man gjerne skrive en personlig tonet diskurs. Innledningene ga oss nok av eksempler både på ikke særlig gangbare, forenklende snarveier, så vel som på den annen side, rimelige, motiverte problematiseringer.

Noen 'highlights', i utdrag:

-- **'Fortelling' og 'skrivning' (Trotzig/H.C. Andersen)**: Disposisjonen med fokus på to typer litteratur, teoretisk ramme, forsøk på begrepsavklaring, problemstilling, forholdet mellom tekstene, eksisterende forskning, og deretter nypresisert problemstilling, er OK, men den lar formuleringen av emnet vente altfor lenge på seg. Rimelig god er også argumentasjonen for utvidelse av den teoretiske rammen i retning eget materiale og egen anvendelse. God er endelig den avrundende utstykingen av pst'ene på kapitler/oppgavedeler. Men kritikkverdig er for det første: hva er her primærmaterialet (den teoretiske tenkningen det henvises til, eller de to angitte litterære tekstene? Og hva er i så fall forholdet mellom disse tekstene i behandlingen av dem?). Dernest kritikkverdig: begrepsavklarings-forsøkene: 'intertekstualitet' opptrer i ikke mindre enn sju betydninger på disse sidene (Julia Kristevas def. synes vesentlig her, men virker knapt forstått); forholdet ml. 'lesning' og '(for)tolkning' - og analyse - er uavklart (ikke minst i relasjon til kommentert sekundærlitteratur); den teoretiske rammen er for smal og kunne vært etablert med henvisning til flere relevante, og primære, arbeider enn Fosses: Fosses bok må her bære og fungere som primærkilde, men er i realiteten kun sekundærkilde i forhold til utpekte teoretikere. Dessuten mangler helt basale note-henvisninger til anvendt teoretisk stoff. Bruken av begrepet 'forelegg' er kritikkverdig; kommentarene til den innvalgte sek.litt. er for utflytende i forhold til de øvrige delene av innledningen og burde vært strammet; og det finnes selvmotsigelser i behandlingen av eksisterende forskning).

--**'Jakten på orden. Biblioteket i litteraturen'**: Innledningens essayistiske og velskrevne preg gir vi her klart konsesjoner for, på bekostning av presisjonsnivå (jfr. ovenfor), det vitner her om innsikt, engasjement, nytenkning på uvant område, osv. De viktigste leserhenvendelsene er med, bakgrunn gis, forklaringer antydes, kopligen av en utforskning av to kunnskapsområder vi ikke er vant med sammenstillingen av på denne måten (bibliotekvesenet/litt.), framstilles spennende/lovende; leseren stiller seg interessert spørsmålet om hvordan sammenstillingen av disse områdene detaljvis vil realisere seg. Og problemstillingene i det minste antydes på disse sidene, fint underordnet tankefiguren og skrivegrepet

orden vs. kaos (som, slik det ble påpekt, nok burde vært drøftet med tanke på definitoriske avklaringer, f.eks. i en filosofisk vinkling). Utstyking på underkapitler angis, og det er klart et eget driv over 'straight talk' samtidig med et antydnet blikk for ironiske og metaforiske forhold, slikt pirrer leserens nysgjerrighet; det ligger 'humør' i det skrevne. Det overordnede paradokset mellom kaos og orden etableres galant og tidlig, og anvendes deretter i alle del- og underkapitler både som variabelt innholdselement og strukturerende skrivegrep. -- Av åpenbare innvendinger til denne innledningen kan for det første anføres spørsmålet om hva sammenhengen mellom de to kunnskapsområdene vil bli utviklet til å framstå som i løpet av oppgaven (noe som kun en helhetlig lesning vil gi svar på; dvs. noen mer presise føringer kunne gis leseren allerde her), og for det andre: På tross av emnevalgets beskaffenhet kan det spørres etter klarere teoretisk ramme for arbeidet, og ikke minst etter en tydeligere angitt metodikk. Endelig kan et spørsmål med rimelighet reises om hvilke analysekriterier som her vil (måtte?) ligge til grunn for tilnærmingen til de litterære tekstene (noe som først den helhetlige oppgavelesningen i dette tilfellet kan gi svar på). Det virker som om det er en primært motivisk/tematisk analyse som skal gjennomføres (men oppgavens pst. krever kanskje også innblikk i formale trekks utsagnskraft og funksjoner?) - likevel godtas, som nevnt i seminaret, at man velger kun en tematisk analytisk tilnærming. Spørsmålet om i hvilken grad biblioteket og orden fungerer undertrykkende, og et sideblikk til en eventuell frigjørelse gjennom de angitte brannene, burde vært åpnet i innledningen. Brann-motivets åpenbart doble valør, og både slutten på orden og re-innføringen av en ny og undertrykkende orden, alt etter blikk-fokus, burde også vært tematisert som problemer i innledningen. Noe større selvrefleksjon i innledningen ville hjulpet både kandidaten og leseren her. Men denne, essayistiske, innledningen, er i hovedsak svært god.

-- **'Georg Johannesen og dannelsen: Høst i mars'**: Her ga diskusjonen rom for erkjennelse av det store ambisjonsnivået, kunnskapsfeltet, og vanskelighetsgraden som denne oppgavens problemstillinger og gjennomføring innebærer. Denne innledningen gir, av de fem, kanskje det beste innblikket i at den er skrevet til slutt, etter at arbeidet er ferdig - fordi den i ordvalg og språktone enkelte steder kan virke litt vél 'feirende' (celebrating), 'innforstått', 'suveren' og 'selvtilfreds', ja, noen ville sagt arrogant. Slik kan den også framstå som noe for egenrådlig (påståelig, nebbet, pompøs) i hva den tillater seg å velge bort å gjøre, og i hva den skjærer til som sitt eget problemløsnings-spor. Negativt er det også at det metodiske blir altfor vagt antydnet (og deler seg i det minste åpentbart på tre tilnærmelsesspor: resepsjonshistorisk analyse, forfatter(skaps)orientert tilnærming, og nykritisk spisset tekst-nærlesning; hva er sammenhengene og formidlingene?), noe som etterlater leseren i tvil om hvordan problemstillingene er tenkt løst, ikke minst siden ett av poengene synes å være å levere både en 'litterær analyse', gi et 'teoretisk bakgrunnsbilde', og å framstå som et 'filosofisk forsøk'. Dette er store ord om komplekse forhold - som vél kan innpasses i hverandre i løpet av oppgaven, men som kunne fått leseren med helt fra side 1 om viljen til å møte ham/henne hadde vært bare en anelse større. Også forholdet mellom 'fragmentet', 'helhetsperspektivet' og det 'paratekstuelle' kan framstå noe ullent for en ikke-innforstått leser, og her er ikke nødvendigvis avhandlingens videre praksis i tråd med innledningens begrepsbruk, heller). Man etterlyser i innledningen også en nærmere redegjørelse for materialet

som skal studeres innenfor emnet dannelse/avdannelse (i GJs *Høst i mars*), for det pekes også antydningssvis i retning av andre tekster fra det samlede forfatterskapet. Også pst.ene kunne vært tydeligere angitt, uten å måtte legge listen lavere - i det hele tatt er problemstilling og metode - og forholdet mellom dem - uavklart på disse innledende sidene. -- Veldig bra er dog den klare tanken og viljen som ligger i innledningens utsagn om at her vil det bli reflektert annerledes om litteratur, litteraturforskning og begges funksjoner enn det det antydes at den kjente forfatteren av oppgavens primærtekst har gitt uttrykk for - dette lover fasthet, mot, gjennomføringsvilje og nyanseringsevne framfor det som så vil følge på oppgavens videre sider. Og det forsoner et stykke på vei det faktum at leserens faktiske førsteinntrykk er at kandidaten nærmer seg primærforfatterens diskurs(former) og tenkning altfor nært og for mye. Denne kandidaten har åpenbart stor kunnskap om og kjennskap til stoffet sitt.

-- Innledningen til oppgaven om teoretiske og analytiske problemer i forholdet mellom **litteratur og billedkunst (Ibsen/Bleken)** er innholdsmessig velskrevet selv om den ytre diskursive utformningen bærer noe preg av gjentakelse, oppramsing og hastverksarbeid som tidvis gjør den diffus; den har rød tråd, går steg for steg, bruker et akseptabelt eget billedspråk (en viss form for metaforisitet) som ikke forkludrer nevneverdig, og den er spesielt selvrefleksiv. Med nevnte forbehold, er denne i mangt forbilledlig. Den er meget bevisst om det ukjente ved å situere en studie i feltet mellom tre fagtradisjoner og i rommet mellom to kunstarter. Samtidig er den bevisst om gevinster i innsikt som da kan nås, og - ikke minst - om de begrensninger og forbehold som også vil gjelde. Innledningen viser klart innsikt i og respekt for de to kunstarnes egenart, og den er adekvat problematiserende omkring hva som rimelig kan gjøres av en forsker overfor disse kunstarnes individuelle uttrykk. Også den tid og samfunnskontekst denne kandidaten lever i, er innreflektert her, i relasjon til det arbeidet som forsøkes gjennomført. Etter at emne og materiale er angitt, samt en antydningssvis problemstilling, vies - helt relevant - mye på de gjenstående sidene til en informert diskusjon om forholdet mellom analyse, fortolkning, og 'lesning' i relasjon til det sammensatte materialet (her defineres 'lesning!'). Spesielt dveles det ved sentrale representanter for den form for moderne hermeneutikk som her kan tenkes å kunne bidra med teoretisk ramme og en anvendbar metodikk (Gadamer, og særlig Ricœur som her gir kandidaten armslag til analyse og interpretasjon overfor begge kunstneriske uttrykk). Også en vilje til problembevisst begrepsavklaring er merkbar i dette forordet og denne innledningen. Alt dette er godt gjort på disse få sidene, som mot slutten naturlig går over i en nærmere drøfting av hvilken metodikk som med rimelighet kan tenkes anlagt og som kan motiveres til å bidra til å løse den antydete problemstillingen på materialet og innenfor emneområdet. Dette er en tydelig 'informert' innledning, klart litteraturvitenskapelig (og kunst- og medie-orientert), men samtidig også såpass ledig og selvrefleksivt/personlig-essayistisk i framstillingsformen at mange lesere vil kjenne seg ekstra pirret i sin nysgjerrighet, og dertil også kan føle seg særlig invitert og velkommen til å følge det som her skal skje. Det merkes et tydelig engasjement, men ett som er under selvkritisk, selvrefleksiv kontroll.

-- Til slutt også noen stikkord om innledningssidene til arbeidet om **Batailles kritikk av og tilslutning til surrealismen** - seminarleders oppgave, som tiden

ikke tillot gjennomført i dag (kort sammendrag vil bli gitt muntlig ved starten av neste seminarmøte). Her er språkføringen knapp og (overflatisk) konsis, enkelte steder noe altfor 'konsis'. Emne, materiale og problemstilling angis raskt, og leseren ser straks signaler om at dette kan være et komparativt arbeid, i den forstand at det er en sammenlikning mellom to surrealisme-forståelser (Batailles og Brétons).

Innledningen, både i prosjekt- og perspektiv-delen, skjærer imidlertid sitt material og sin vinkling så knapt til at en reell komparatisme blir vanskelig-, for ikke å si umuliggjort. Dette skjer også uten å anføre fundamentale argumenter for hvorfor materialet mot den angitte bakgrunnen skal begrense seg til Bataille og en vinkling kun på hans verk. Her har avgrensningen gått altfor langt og får preg av unnvikelse og unnamanøver. Det er dessuten angitt lite om hvilket konkret materiale, ut over den nevnte boken, som vil kunne måtte dras inn for å løse problemstillingen - men at den ene boken neppe kan være nok, aner leseren fort. Emnets og problemstillingens beskaffenhet synes å gjøre dette like mye til en idéhistorisk og (kanskje også) filosofisk orientert oppgave som en litteraturvitenskapelig fundert studie, noe som åpenbart burde vært diskutert. Ikke minst er forholdet mellom tanke og tekst noe som innledningen etterlater et ønske om refleksjon omkring. Det samme gjelder forholdet mellom de typer tekst surrealismen bestod av, og hvilke av dem som kan bli aktuelle å studere i dette prosjektet. En metodikk ut over det angitte perspektivet kunne med fordel vært trukket inn i denne innledende diskusjonen. Mot slutten angis, men på uforklarig unnavikende vis, hva oppgaven *ikke* skal befatte seg med: Avgrensning er ok, men problemet her er som nevnt at flere av disse temaene - etter det som alt er skrevet - hos leseren åpner for tanker om at de tvert om *burde* vært inndratt. Denne svært tilskjærte og snevert definerte innledningen er samtidig sterkt selvmotsigende i relasjonsdannelsen Bataille/andre vs. avgrensingsbestrebelsene. F.eks., hvordan kandidaten kan hevde at undersøkelsesperspektivet i oppgaven vil ligge hos Bataille, og noen linjer lenger nede angir et perspektivisk utgangspunkt i surrealismens egenforståelse, er et grovt eksempel på selvmotsigelse (og mangel på selvkritisk evne). Innledningen er imidlertid åpenbart myndig, handlekraftig og målrettet, og fungerer som en i det minste anvendelig port inn til gjennomføringen av et prosjekt som vet hva det vil, men trolig langt fra vet hva det relevant ville kunne ønske å ville. Oppsummerende - emnet er vagt, materialet er vagt og uklart, definisjonene er ytre sett ok, men begrensningene er altfor store og unnvikende, og innledningen er ikke spesielt leserinviterende.

-- **Arbeidsoppgaver framover:**

-- Ut over veiledningstimene som allerede var avtalt med seminarleder, fikk alle seminardeltakerne i dag tilbud om individuell kontor-veiledning i løpet av onsdag 1/9 / (med noen få unntak, innplasserte på andre tidspunkter). Her fokuseres på pb'ene og arbeidet med dem, og deretter, så langt tiden tillater, på kommentarer til Carver-analysene. Fraværende i dag anmodes om å ta kontakt for innplassering. - Dette er timeplanen for veil. onsdag: Onsd. 9.00 Eva - 9.30 Audun - 10.00 Synnøve - 10.30 Finn - 11.00 Martin GL - 11.30 Martin S - 12.00 Morten - Torsd.: 12.30 Pål - Fred. 11.00 Finn.

-- Innen kl 18.00 onsdag 1/9 sender den enkelt inn til sem.leders e-post ny, utvidet og bearbeidet versjon av prosjektbeskrivelsen (så langt den kan la seg føre fram pr i dag). Disse legges så på nett, og kommenteres i seminaret torsdag 2/9 (papirversjoner

medtas av sem.leder).

-- De første verkanalyse-oppgavene ble fordelt 1/9. Forsøk min. 4-6 sider, dobbelt linjeavst. Disse sendes inn og behandles sammen med verkene i seminaret på møtedagene som kommer fra neste uke av. Første (reorganiserte) grupper ut, er:

Innlevering innen mandag 6/9 kl 18.00, behandling i seminaret tirsdag 7/9:

-->> Finn, Martin GL: Dubravka Ugresic, *The Culture of Lies*;

-->> Morten, Petra, Audun, Synnøve, Mari: *The Culture of Lies*

Innlevering innen onsdag 8/9 kl 18.00, behandling i seminaret torsdag 9/9:

-->> Eva, Lise: Stendhal, *The Red and the Black*

Innlevering innen mandag 13/9 kl 18.00, behandling i seminaret tirsdag 14/9:

-->> Martin S: Wilder, *Our Town*

Ta kontakt med sem.leder dersom dere føler dere har behov for sekundærlitteratur i arbeidet med verkene (tilgjengelig sek.litt. deles uansett ut ved behandlingen møtedagene). Faværende i dag, ta gjerne kontakt med gruppemedlemmene opplistet her, og signaliser interesse for deltakelse i utarbeidelsen av utkastene; evt.: meld dere på med analytiske utkast til de øvrige pensumverkene. -- På bakgrunn av valgene dere har gjort, vil Lars gjerne bidra med innledning og analytisk utkast til Dorrestein, *A Heart of Stone*. Mer om innplassering senere.

-- Endelig: Det gjenstår å diskutere sitat- og notasjonssystemer; denne undervisningen plasserer vi inn der tiden tillater det; ta derfor med fotokopiene dere har fått til undervisningstimene. Det samme gjelder de gjenstående pb'ene fra 'Minikompendium'.

Vi ses i veiledning, og deretter førstkommande torsdag!

Torsdag 2/9

I dag avsluttet vi gjennomgangen av innledningskapitlene til allerede uteksaminerte mastergradsoppgaver, ved å gi kommentarer til kapitlet fra oppgaven om Batailles forhold til surrealismen (se også sammendrag ovenfor). -- Deretter brukte vi mesteparten av møtedagen til å gi kommentarer til de innleverte andreutkastene av prosjektbeskrivelsene dere arbeider med. Her viste det seg at alle hadde gjort store framskritt i tiden som er gått fra første utkast, flere viste stor evne til kritisk selvrefleksjon, noen få er nærmest ferdige i konseptet, og flertallet er midt inne i den delen av arbeidet som gjerne tar lengst tid: etter avklaring av forholdet mellom emne, material og problemstillingsdelene, sammen med motiveringsperspektivene - å etablere en relasjon til forskningstradisjonen og ikke minst til den teoretiske rammen og foreta nødvendige begrepsavklaringer. Her må det jobbes intenst, og det må avlegges flere besøk på Universitetsbiblioteket, hos veileder osv. Ytterst gledelig var å erfare hvor nært inn på det enkelte prosjekt også medstudentene har gått, og ikke minst å være vitne til en rekke gode og konstruktive forslag som spontant kom på bordet, knyttet til problematiske punkter i den enkelte pb. - Godt jobbet! - Herfra anmodes dere om å arbeide jevnt videre med pb'ene hele tiden, og å søke individuell veiledning hos seminarleder etter behov. -- Neste møtedag, tirsdag, vies Dubravka Ugresic sin essaysamling og oppgaveutkastene som utarbeides som analyser av den. Husk innlevering til sem.leders e-postadresse senest mandag 6/9 kl 18.00. Papirversjoner medtas i seminaret. - Vi ses.

Tirsdag 7/9

Til denne seminardagen presenterte to arbeidsgrupper de analytiske utkastene sine til Dubravka Ugresic' essaysamling *The Culture of Lies*, og boken ble diskutert i plenum med fokus på motiver, tematikker, skrivemåte, retorikk, komposisjon, og relasjonen til problemet sosio-historisk, politisk, kulturell og individuell 'virkelighet' og 'identitet'. Analysene, som ligger på nett, griper begge to helt sentrale motivisk-tematiske og formale særtrekk ved boken. Begge treffer også godt med henblikk på arten av og funksjonen til det gjennomgående kompositoriske prinsippet (palindromen; hhv. det numeriske og fortløpende, men samtidig inter-reversible og temporalt overlappende prinsippet, hvor lesningens, forståelsens, billedliggjøringens, og den språklig skapende bevegelsen perspektivsk stadig henter inn igjen tilbakelagt steder - som om figuren er en spiral, eller på samme tid går lineært framover og i sirkler). I noe mindre grad denne gangen evnet de analytiske utkastene å forholde seg kompositorisk til egen formgivning, f.eks. gjennom den gjengse formen av innledning, problemstilling, argumentasjon, og konklusjon. -- Særlig belyste tematikker, dels i besvarelser, dels i seminarsamtalen, var identitet, kjønn, kulturlighet, nasjon(alitet), sannhet og løgn, En-het og Annethet, det ene og det multiple, geopolitikk lokalt og universelt, osv. Det dertil knyttede spørsmålet om forankring hhv. tegn/språk/billedmessig konstruksjon ble belyst langs akser og i enkeltmotiver som boklig og litterær tradisjon, folkløse, dans, musikk, film, fjernsyn, historiefremstilling, topografisk framstilling (f.eks. Sarajevo), myter osv., og ikke minst: alle disse (lineært-sirkulære, palindrome) bevegelse. I det moderne, hvor tradisjonelle historie-filosofiske (og eksistensielle) fenomener som helhet og fylde gjerne erkjennes som med nødvendighet kunstskapte, kunstferdig tilførte, men likevel innebærer en diskurssystemisk intensjonalitet og rettethet innenfor en avpersonalisert prosjektorientering, er Ugresic' essaysamling *The Culture of Lies* 'a good case in point': Her er prinsippene for kunstferdig/språk-/tegnskapt eksistens sågar i berøring med postmoderne tilværelsesformer (som i sin ytterlighet stundom forstås som et språkspill med tegn og bilder i utveksling *uten* tanke for forankring, opphav, tilhørighet - men så langt går neppe Ugresic' konstruksjon). Boken dveler gjennomgående ved hvordan tegnverdenens 'proliferasjon' og simulacra dominerer mennesket, men den dveler samtidig også ved hvordan en erkjennelse og aksept, og en aktiv og intensjonal utnyttelse av nettopp disse språklighetens prinsipper - i og med forfatterens tanke på en leser - kan gi mulighetsvilkår for besinnelse, kritisk innsikt, og kreativitet i forhold til et bevisstgjort og utholdt heretter. Et hovedanliggende i boken og i hvert enkelt essay er bevisstgjørelsen om måten som forestillingen om helhet og fylde (i identiteter, nasjoner, kulturer, kjønn osv.) skapes og konstrueres på gjennom tekster og de historiske kulturenes tegn- og språkskapte egenbilleder. Dette er til å reflektere over og å få forstand av. På den andre siden setter dette sentrale anliggendet også Ugresic' tekster opp i motsetning til den uopplyste naturaliseringen av det kunst- og tegn-skapte, som kan hevdes å ha gått for seg både forut for, under og etter voldelighetene på Balkan - og i Europa og verden for øvrig. Problematiseringen av forestillinger og overbevisninger om helhet og fylde i identiteter, nasjonaliteter, kjønn osv. aktiveres i Ugresic' bok som nevnt først og fremst i den gjennomførte kompositoriske (og til refleksjon blottlagte) retoriske

figuren palindrom - i så godt som hvert eneste essay, og i boken som helhet forstått: Her er den sein- eller postmoderne forståelsen av kulturer, kulturenes enkelte komponenter, identiteter, nasjonaliteter og virkeligheter som kunstskapte, tegnskapte, språkskapte, tilbudt leseren som refleksjonsgrunnlag, og som virkemiddel til ettertanke om den sein- eller postmoderne verdens mangel på integrerte universer i naturalisert forstand. Men samtidig, altså, gis den samme forståelsen også som et demokratisk og 'omsorgsullt' tilbud om ansvarlighet rettet fra forfatteren *til leseren* (som del av den erkjente 'forfatterens oppgave' i dag): Det dreier seg om et tilbud om en bevissthetsform til kritisk-refleksiv ettertanke om de skapende muligheter som også ligger i en multikulturell og multikunstferdig verden hvor mennesket (er)kjenner, håndterer og mestrer koder for selvforståelse og ikke-identisk, ikke-egentlig, ikke-naturalisert eksistens. Dette kan og må stundom kalles en (post)moderne fremmedgjøring, ja, men den er samtidig av en art der fremmedgjøringens kunstferdighets- og språkliggjørings-nødvendighet gjennom dannelse omgjøres til skapende, kreativt potensiale til et liv i en felles "eid" og forvaltet språkverden, uten eksklusjon, og palindromt bevegelig i enhver retning. -- Arbeidsoppgaver videre: Gruppearbeidet om Stendhals *The Red and the Black* leveres til nettutlegging innen onsdag kl 18.00; vi diskuterer romanen og arbeidet i seminarmøtet torsdag 9/9. - Tirsdag 14/9 avlyses seminaret grunnet forskningstur, men de samme timene overtas til bruk for første samling i ALLV302. -- Onsdag 15/9 innen 18.00 innleveres gruppearbeidet om Thornton Wilders *Our Town*; diskusjon dagen etter, i seminarmøtet torsdag 16/9. Samme dag innleder seminarleder til analytisk utkast til Renate Dorresteins *A Heart of Stone*. - Vi avtaler ved førstkommende møte siste møtetid, som da blir et ekstramøte fredag 17/9. -- NB: Husk undervisningen i bruken av UBB på rom 129 i Sydneshaugen 12/13 fredag 10/9 kl 10.00-12.00.

Torsdag 9/9

I dag kommenterte seminarleder først det innleverte gruppearbeidet: analyseutkastet til Stendhals *The Red and the Black*: godt komponert med innledning, problemstillingsdel (hva er nytt og hva videreføres i Stendhals realistiske diskurs?), argmuentasjonsdel med inndragning av fortellekode, motiver, tildragelser, tittel, ironiske konstallasjoner, og kompositoriske trekk, og en avrundende konklusjon om en romankropp med som viderefører dannelsesstradisjonen, er realistisk innrettet, og samtidig bærer i seg romantiske trekk. I hovedsak er analysen dekkende med vekt på de inndratte empiriske funnene. Den er - ut fra tiden til disposisjon, arbeidets art og det vanlige preget av utkast som seminaret tillater - imidlertid avgrenset og fokuserende (det er ofte en fordel i et utkast), og kan bygges ytterligere ut. Den er godt skrevet og vitner om engasjert arbeid.

-- Deretter foreleste seminarleder først om Georg Lukács sin bok *Romanens teori* (finnes i tysk original som *Die Theorie des Romans*, i engelsk oversettelse som *Theory of the Novel*, i dansk versjon som *Romanens teori* (overs. Rolf Reitan, 1994), og i norsk versjon med samme tittel (overs. Per Paulsen, Gyldendal: Fakkell, 2001). Alle anbefales å kjøpe og å lese denne boken. Motiveringen for å bringe den inn som refleksjonsgrunnlag ligger bl.a. i bokens komplekse tenkning om moderne litteratur og spesielt den store epikkens form, dens historie-filosofisk betingete *formproblemer*,

videre at boken gir grep til å fatte denne litteraturens både formale og innholdsmessige utsagnskrefter, og den store epikkens historie-filosofiske funksjon og oppgaver i det moderne. Derigjennom kan den moderne, her spesielt den episke litteratur (den moderne romans) *paradoksale* innretninger tenkes: dvs. innretningene i forholdet mellom de historiserte semantiske utsagnsverdiene av på den ene siden meningsfylde ('romlighet'), og på en andre siden ekstensjon hhv. oppløsning ('flate', forløp, serialitet og temporal fortsettelse - for å inndekke eksistensens ekstensive totalitet) - og dette kan avleses og analyseres i komposisjon, i subjekt/person-framstillinger, i interpersonale relasjoner, i forholdet mellom subjektivitet og omverden/livsverden, i formidlingsapparater som fortellers bestrebelser og forhold til framstilte personer, og i og forfattersubjektets holdning og bestrebelse, osv.: Alt underlagt en sansbar, analytisk ettersporet refleksivitet gjennom *ironi* (av både første og andre grad) som framtredelesform: den moderne romans fremste kjennetegn.

-- Det ble understreket at *Romanens teori* selvsagt ikke kan være modell for komposisjons-orienterte lesninger av alle typer tekster som seminaret arbeider med. Dog kan kompositoriske problemer og realiteter ved ulike teksttyper bevisstgjøres ytterligere *også* ved et blikk på en bok som behandler bl.a. dette problemet i en historie-filosofisk kontekst, og på et episk-litterært korpus. Boken ble i seminaret brukt først og fremst til å eksemplifisere et perspektiv på hvordan litterære verkers form og form/innholds-problemer kan gripes og forstås, i lys av samfunnsutvikling og historie-filosofiske (særlig venstre-hegelianske) termer. Bakgrunn og sammenhenger for den unge Lukács' tenkning ble skissert. Både forløp og system i *Romanens teori* berørtes (*historiserende* (med nedslagene på det antikke epos, Dantes 'epopöe' *Den guddommelige momedie*, og den moderne roman) og *systematisk* framstilling (med det hegeliansk-dialektiske forholdet mellom moderne romantyper i hhv. den abstrakte idealismen (Cervantes' *Don Quijote*), i den desillusjonsromantiske romanen (Flauberts *L'Education sentimentale*), og i syntesen: dannelsesromanen (Goethes *Wilhelm Meister*)). Vektlagt ble også et blikk på litterære verkers form og innhold som omfatter a) at så vel form som innhold har utsagnsverdi; b) at komponenter i litterære verker kan stå i overordnet motsigelsesfylte (ironiske) forhold til hverandre; c) at det i litterære verker kan etterspores strategier for hvordan det som historie-filosofisk eller på annen måte 'krakelerer' eller truer med å falle fra hverandre, blir forsøkt holdt sammen (som verk) gjennom kunstferdig tilførte, kunstneriske, forkunstete virkemidler, så som forteller-kommentarer, og - som nevnt - ved kompositoriske trekk av ulike slag. Ironien av andre grad - når den finnes - bøyes da refleksivt tilbake på førstegrads-virkemidlene, og bevirker m.a.o. refleksjon - internt i verket, i forhold til omgivende kontekster, og i forhold til og i leseren. Funksjonen til litterære teksters overordnede komposisjon og framstillingsmessige diskurs var noe seminaret var opptatt av å belyse: hvordan komposisjon er et nødvendig sjikt i verket, og hvilken fundamental utsagns- og verdimesig kraft den har - i relasjon særlig til en moderne problematikk om litterære verkers og formers nødvendigvis kunstferdige, kunstskapte innretning.

-- Lukács' tenkning ble videre jamført med tilsvarende teorier om litterære verker hos J. Hillis Millers litteraturvitenskapelige studier av primært moderne fiksjonsprosa (først og fremst hentet fra boken *Ariadne's Thread*). Sistnevntes begrep om

apotropaisk form og funksjon, og om personframstilling tenkt i relasjon til det gr. verbet *kharassein* som en dobbeltbunnet virksomhet ble belyst, sammen med kommentarer til framstillingen av interpersonale relasjoner forstått ut fra både den gr. termen *anastomosis* (noe som hos Hillis Miller også koples til den lat.-avlede termen *invaginering* (brukt av både Derrida og Hillis Miller). Kommentert ut fra *anastomosis* (og tilsvarende kan gjøres ut fra *invaginerings*-begrepet), ble også romankunstens framstilte forhold mellom subjektivitet/person og livsverden vektlagt som et høyst uavklart forhold, hvor forankring og opphav blir utydeliggjort pga. subjektivitetens språklig-diskursive konstitusjon og pga. den ytre livsverdens konstitusjon som konvensjoner, dvs. alltid allerede språklig-diskursive størrelser (og ikke essenser). Hillis Millers *de facto* videretenkning av Lukács på slike punkter ble igjen relatert til den sistnevntes syn på den moderne forms historie-filosofisk betingete og nødvendige ironi, videre til dens andregrads ironiske refleksjon, og til det kunstskapte, kunstferdige ved moderne verkers form og innhold - paradoksalt stående ved siden av disses intensjoner om å gripe eksistensielle fylder. Den stadige avviklingen av konseptuelle former i subjekter og livsverden i den moderne romanen, slik Lukács oppfatter dem, samsvarer med Hillis Millers syn på den moderne romanens form som en apotropaisk form: en bortkasting av det som allerede er kastet bort (men dermed også stadig blir forsøkt gjen-skapt, gjen-konstruert).

-- Helhetens nødvendigvis kunstskapte, kunstferdig tilførte trekk i det moderne ble så belyst ut fra en rudimentær muntlig analytisk skisse av Stendhals roman *Le Rouge et le noir* fra 1830 (*The Red and the Black*). (Sekundærmateriale - Auerbach, LaCapra og Peter Brooks - ble utdelt i seminaret.) Her fokuserte vi på romanens ironiske, paradoksale preg på forskjellige nivå (handling, politisk-historisk samfunnssituasjon som litterært materiale, person/karakterframstilling, fortellekode, motivbruk, komposisjon). Vi relaterte i utgangspunktet til de tidligere diskuterte begrepene fra Lukács' venstre-hegelianske, historie-filosofiske analyse av den moderne romanen, slik denne foreligger i *Die Theorie des Romans*: Vekten lå i utgangspunktet på Lukács' sentrale begreper "transzendente Obdachlosigkeit", perspektivisme, subjektivisering. Disse begrepene jamførtes i den analytiske skissen igjen med J. Hillis Millers begrep om "den apotropaiske roman" (som nevnt: gjen-vendingen av det allerede vendte, bortkastingen av det allerede bortkastete - igjen og igjen). Vi viste i Stendhal-gjennomgangen på ny til Hillis Millers begreper om person/karakter(framstilling) som ironisk/paradoksalt knyttet opp mot skriftens/språklighetens dobbelte virksomhet, slik denne som nevnt alluderes til i det gr. verbet *kharassein* (på den ene siden: indre kvalitets/karaktéregenskaper og -utvikling (avdekking av eksistensiell eller 'fenomenal' fylde); på den andre siden: innskrivning utenfra og framhevning av redskapsspissen det rites inn med (for-kunstet konstruksjon gjennom performativ diskursivitet, språklighet)). Vi var videre på ny innom HMs begrep om interpersonale relasjoner slik de er bundet opp i den paradoksale, dobbeltsidige bevegelsen alludert til i den gr. termen *anastomosis*, og endelig HMs syn på skriftens og den moderne romankunstens performative karakter (også essayistikkens, dialogens, Bibel-tekstens, den filosofiske tekstens, osv.). En videre utvikling av denne tenkningen kan, som hos Hillis Miller, føres i retning av denne dobbelrtsidige bevegelsen alltid allerede er innskrevet som en ironisk-paradoksalt motsetning mellom på den ene siden skriftens ene aktivitet: reveal,

avdekke/referere/vise til/framstille 'det som er'; og på den andre siden, dens andre aktivitet: create: å skape, for-kunste, konstruere, innsette, instituere, be-bygge, overskride, tilrane, osv. Hillis Millers begreper er som nevnt hentet fra verket hans *Ariadne's Thread* (og videreføres for øvrig i *Topographies*, og i *Tropes, Parables, Performatives*; se også hans *Fiction and Repetition*).

-- Disse føringene fra en romanteoretisk ramme (Lukács, Hillis Miller) viste seg å kunne gripe rett inn i og kaste lys over vesentlige trekk ved Stendhals roman. Vi kommenterte karakteregenskaper og -framstilling (f.eks. Julien Sorels affektive egentlighet, og hans fra bøker og personer kopierte, fordoblete, repeterte hykleri). Vi var innom interpersonale relasjoner (personer som 'autentisk' forbundet i kjærlighet eller arbeid; og personer som motivisk-lingvistiske speilinger av hverandre - som Julien-Mathilde, serien av 'fedre' i forhold til Julien, osv.). Vi kommenterte den stabile og den ustabile ('espagnoliserende') ironien (hhv. av første og av andre grad) - knyttet hhv. til forholdet mellom forteller og (hoved)person, og deretter: til relasjonen mellom forteller og fortellers selv(refleksjon), og mellom forteller og forfattersubjektets holdning, inngripen, bestrebelse (Brooks: 'metalepsis of the author'). Seminaret drøftet også romanens doble tematiske sjikt: hva er en identitet, en karakter, og i forlengelsen av dette: hva er en sannhet, en legitimitet, en rettferdighet osv. - (i forlengelsen av dette kan man tenke videre over: hva er en nasjon, en statsdannelse, et regime, hva er politikk, hva er autoritet osv., osv.). Deretter fokusertes det på implikasjonene av disse problemstillingene i relasjon til romankroppen selv: hva er en moderne roman (problematisk helt, problematiske interpersonale relasjoner, problematisk forhold mellom karakter og omverden, det speilende hhv. serielle forholdet mellom kunst-skapt/konstruert subjekt og en omverden av konstruerte konvensjoner, og problematisk relasjon mellom serialitet, metonymisk framstilte nærheter, vs. kompositorisk, men kunstferdig, for-kunsten helhetliggjøring i retroaktivt fungerende, tilnærmet metaforisk integrasjon. På dette punktet belystes en rekke kompositoriske motiver (ledemotiver) og kompositorisk fungerende personer, handlinger, tildragelser og figurer i Stendhals roman.

-- Auerbachs analyse ('tragisk realisme', 'temporal perspektivisme', og hans analyses to blinde punkter (diskursivt tempo i flatedimensjonen, og det historiske samfunnet som konvensjon) som utgangspunkt), og deretter Peter Brooks' og Dominick LaCapras kommentar-artikler leverte i tillegg relevant stoff til diskusjon: parallellesningen av historie/samtidssamfunn/politikk med spørsmålet om karakterenes identiteter og spørsmålet om deres autoritative legitimitet: Begge nivåer er i romanen gjennomproblematiserte ut fra spørsmålet om forankring og autoritet, stilt overfor problemet om ikke-autentisk, ikke-original tekstlig/for-kunsten repetisjon og selv-skapelse (*authority, legitimacy* på den ene siden vs. *usurpation, performativ tilranelse* = språkfilosofisk forstått performans, på den andre). Kommentartekstene leverte også stoff til diskusjon av denne moderne romanens eminente framstilling av den paradoksale sammenstillingen av to forskjellige former for ironi: stabil; og "espagnoliserende", ustabil ironi.

-- Endelig diskutertes de belyste problemstillingene ut fra spørsmålet om romankroppens egen ontologi: Det påvistes markante problemer i denne moderne romanen i forholdet mellom dens diskursivt-serielle preg, og dens forsøk på motvirkning av dekapiteringsspekuleringen i dens retroaktivt fungerende, 'motiverende'

komposisjon (tid forsøkes gjort til rom; det ny-skapte og språklig konstituerte forsøkes gjort til det alltid allerede gitte, som om dette var 'fundamentalt' og 'forankrende'), innrettet mot en performativ, forsonende (Lukács, Hillis Miller) overbevisning om en metaforisk organisert, sammenhengende struktur: Men denne tilkjempet integrerte framstillingen er nettopp retroaktivt gitt, i kunstferdighetens, den moderne for-kunstete kunstens, her: romankunstens, navn.

-- Hvorfor dette fokus; disse verker? - Seminaret understreket at vår kontinuerlige befatning med (særlig) kompositoriske problemer i de ulike tekstene vi arbeider med, kan bidra til bevisstgjøring om en teksts innholdsmessig-formale problematikker i relasjon forsøkene som teksten på samme tid framsetter på overbevisende løsning av disse i en diskursivt-performativ-kompositorisk framstilling: Når vi tar dette inn over oss, til refleksiv ettertanke, har disse ugjendrivelige sammenstillingene av både skriftens metonymiske og dens metaforiske innrettinger, dens serielle-repetitive og helhetliggjørende kvaliteter, dens faste (ironiske) distanse og dennes sammenbrudd ved innbrudd av andregrads-ironiske effekter, dens paradoksalt-ironiske preg av samtidig avdekkende og skapende-instituerende karakter (reveal *and* create) - da har disse sammenstillingene åpenbart noe å si oss alle i alt vårt virke: som lesere, som forskere, som samfunnslemmer og -aktører, som historiske framtoninger - og derfor også i virket som mastergradsstuderende. -- Dette fokus og disse verker hjelper oss dessuten med å levere en rekke eksempler på områder, generelt og i detalj, som man kan stille litteraturvitenskapelige grunnlagsproblemer på.

-- Oppgaver framover: Førstkommende tirsdag er 301-seminaret avlyst. Denne tirsdagen benyttes til første møte i 302-seminaret. - Vi i 301 treffes igjen i seminaret torsdag 16/9, da vi skal kommentere innlevert analyseutkast til Thornton Wilders dramatikktekst *Our Town* og drøfte denne som moderne dramatik (utkastet innleveres onsdag 15/9 innen 18.00). Da gir også seminarleder en analytisk skisse til Dorresteins *A Heart of Stone*. - Siste seminar møte med tilbakeblikk og oppsummering og ytterligere fokus på enkeltdeler i kursets pensum, blir fredag 17/9 (en to-timers økt fra 10.15 av - lokale kunngjøres torsdag). - Vær velkommen til å skrive analytiske skisser også av Munros novellesamling og av Andersson diktsamling!

-- Husk i mellomtiden også å arbeide jevnt og trutt med egen prosjektbeskrivelse, og søk veiledning etter behov.- Vi ses!

Fredag 17/9

fokuserte vi på Thornton Wilders drama *Our Town* (1938), men aller først på det innleverte analyseutkastet til dette dramaet. Utkastet er godt skrevet, gjennomført analyse-kompositorisk oppbygget, har på den korte tiden hentet inn flere vesentlige empiriske observasjoner, som i argumentasjonsdelen blir diskutert i nær tilknytning til reiste problemstillinger. Noen uklare begreper ble diskutert og kommentert, og føringer gitt for hvordan besvarelsen kan gjøres enda bedre og eventuelt utbygges videre. Godt jobbet. - Deretter kommenterte seminarleder Wilders drama. Som bakgrunn for denne moderne tekstens episering, perspektivisme og subjektivisering skissertes først Peter Szondis *Die Theorie des modernen Dramas* (1956; finnes også i engelskspråklig versjon; dere anbefales sterkt å lese boken!), hvor seminaret hentet

holdepunkter fra Szondis framstilling av hhv. det såkalte klassiske dramaet (fra renessansen av til ut på 1800-tallet: en 'nåtidig, mellom-menneskelig handlingsgang' forstått som absolutte kategorier), og det moderne, kriserammede dramaet med Ibsen, Strindberg, Tsjekhov, Maeterlinck og Hauptmann, deres relativisering av disse absoluttene, og deres gestaltning av nye tematikker, som hentes inn fra eksistensen i moderniteten (fortid/framtid, det indre sjeleliv, drøm), som utfordrer overlevert formkonvensjon i dramatikken, og som der nedfelles også som formale trekk (episering, ledemotivkomposisjon, biografisk form, repetisjon og sirkel/spiralkomposisjon, osv.). Dette applisertes så til forståelsen av *Our Town*-dramaets hhv. tematiske og formale dimensjoner, og til forståelsen av deres respektive utsagnskrefter, fremdeles vinklet som bearbeidning av (her: løsningsforsøk på) en datert form i paradoksal sammenstilling med ny tematikk (drøm, tro, durativ tidslighetserfaring, indre uutsigelig erfaring og sjelstilstand, åndelig allmenn-menneskelighet, erfaring og affekter av den rene negasjonens/dødens vilkårssettende inngripen i menneskelig liv). Teksten lestes deretter med særlig henblikk på dens "fortellere" og dens fortellerfunksjoner (i særdeleshet spillelederen), og på dramatekstens aktive utnyttelse av perspektiviske blikk, men samtidig - og paradoksalt - på sammenbindende komposisjon. Dette ble sammenholdt med dramatikerens egne refleksjoner over sine forsøk på indirekte tilnærming til felles, allmenn-menneskelige og over-hverdagslige verdier, og hvilke virkemiddel som krevdes for dét. Deretter forfulgte vi nivåer og motiver i forfatterens dramatiker-subjektive perspektiv til etablering av en antydningvis, overgripende, men (i moderniteten) kunstskaft, forkunsten, etablering av allmenn-menneskelig erfaring og verdier - gjennom den gjennomgripende, totalitetsinnrettede komposisjonen som preger dramateksten, særlig dens romaneske utnyttelse av ledemotiv-konstruksjoner og person-funksjoner. (Sekundærmateriale til *Our Town* (og til Claes Anderssons *Under*) ble utdelt i seminaret.)

Dagens andre hovedøkt ble viet Renate Dorresteins roman *A Heart Of Stone* (nylig utgitt også i norsk oversettelse for dem som måtte være interessert), og til seminarleders analytiske utkast til romanen. Dette forløp særlig langs tre hovedspor - framlesning av kompositoriske grep gjennom den voksne jeg-fortellers bladning i fotoalbum; fortellekode (1. persons narrasjon med partier av innlagt 3. persons allvitende aural kode *inne i* den overordnede 1. personsframstillingen (nærhet og distanse; affekt og forsonende, forstående refleksjon)); og analytiske blikk på lag på lag av gjennomførte ledemotiver (rom, tekst/kultur/historie-sitatelementer, familiære personkonstellasjoner, biografi-framstillende elementer, de repeterte eksessive og traumatiserte, morbide tildragelsene og bildene i romanteksten, navnebrukens funksjon, yrkets funksjon, osv.). Alt ble vinklet med vekt på romanens ironi-struktur i den paradoksale sammenstillingen, på alle analyserte nivåer - formale som tematiske - av hhv. fylde- og helhetskonstruksjon *versus* fragmentering, oppsplitting, destruksjon, adskillelse, femmedgjøring. Romanen ble deretter analysert i perspektivet av romankunstens melodramatiske og affektivt innrettede meningsstruktur. Videre ble romanteksten og de analytiske resultatene belyst ut fra kommentarer til Freuds psykoanalytiske helhets-og repetisjons-analyse i "Jenseits des Lustprinzips" (til slutt med utlegning av Eros og Thanatos; livs- og dødsdrift). (Romanteksten kan også med utbytte leses opp mot den språkfilosofisk orienterte

semiologien (f.eks. Roman Jakobsons teori om det poetiske språket og en utlegning av kategoriene metaforisk og metonymisk innrettet språklighet), mot Peter Brooks' psykoanalytiske, poststrukturalistiske og Benjamin'ske finalitets-fokuserte tenkning i *Reading for the Plot*, og endelig mot Hegels negasjonstenkning i *Phänomenologie des Geistes*.) Slik romanen er utformet, bygger den på et fiksjonalisert stoff med basis i et stort researchet materiale av historisk, mellom-menneskelig, sosialt/sosiologisk, psykologisk, religiøst og kjønnsstudierelatert art. Den er samtidig utformet som en 'working through'-beretning av psykoanalytisk tilsnitt, og er et slående eksempel på fortellekunstens og fortellehandlingens uteskende, forstående og forsonende funksjoner innenfor en fremmedgjort virkelighet i moderniteten. Den plasserer seg også sentralt inn i feltet av den moderne romanens/fiksjonsprosaens gjengse oppgaver og på samme tid paradoksale form (jfr. Lukács, Stendhal osv.). - Også til Dorresteins roman ble det utdelt sekundærlitterært materiale.

-- Etter dette ble seminaret avrundet, med et kort oppsummerende og tilbakeskuende blick på 301-kursets formål og intensjon, på det materialet vi har arbeidet med, og på det faglige innholdet vi har befattet oss med innenfor dette materialet. Dermed kastet vi også et blick på alle de ulike typer tekst som det Litteraturvitenskapelige grunnkurset har behandlet. Først og fremst satte vi fokus på forsøkene på forståelse av disse teksttypenes ikke bare tematisk-innholdsmessige, men også og like mye formalt-kompositoriske nivåer, motiver og virkemidler. Vi har tilnærmet oss et grep om den formalt-innholdsmessige utsagnskraften som ligger i de indre logiske, meningsskapende, motiverende, resonnerende, sammenhengsetablerende, begrunnende, eller også kunstferdig el. estetisk formgivende relasjonene mellom enkeltkomponentene i dem. (Tekstene vi har arbeidet med og analysert, har vært alt fra Studieplan, over andres og egne Prosjektbeskrivelser, Jørgensens *Hovedoppgaven*, Innledninger til masteroppgaver, Hamsun-novelle, Brekke-dikt, Carver-novelle, Ugresic' essaysamling, Stendhals roman, Dorresteins roman, Wilders drama, en oppfatning av forholdet mellom innhold og form i Masteroppgaven, og - i tillegg til seminarleders bidrag med muntlige analytiske utkast - endelig en rekke analytiske oppgavebesvarelser skrevet av studentene selv, hvor vi også har satt fokus på indre relasjoner mellom tekstenes framskrivning av analytiske funn og fenomener, komponenter og logiske forbindelser., og på den gjengse måten å ordne disse på i en veletablert oppgaveløsningsform. - Seminaret ble avsluttet ved at de ti frammøtte studentene fylte ut og leverte inn Studentevalueringsskjemaet.

-- Takk for fin innsats gjennom disse fem ukene! -- De som ennå ikke har fylt ut evalueringsskjemaet bes henvende seg til seminarleder for tildeling av formular, som bes returnert til seminarleders posthulle. -- Noen av kursets deltakere er nesten klar med Prosjektbeskrivelsen sin; noen er midt i løpet og har en del arbeid igjen, noen få er kommet lite langt i dette arbeidet. Jobb intenst med Prosjektbeskrivelsen i tiden som kommer; dere tilbys et par ganger til med individuell veiledning. - Husk endelig innleveringen, i tre eksemplarer, av eksamensarbeidet: Prosjektbeskrivelsen, kun merket med kandidatnummer, og uten navn, til Seksjonens forkontor innen 22. oktober kl 13.00. Lykke til.

Vi ses i én eller annen sammenheng!

Lars Sætre

GRUPPE 1: HANNE, MARTIN S

ANALYSE-UTKAST TIL KNUT HAMSUN: "HEMMELIG VE" (INNLEV. 18/8 KL. 18.00):

Analyse av "Hemmelig ve" av Knut Hamsun

Gruppe 1:

ANALYSE-UTKAST TIL PAAL BREKKE: "DER ALLE STIER TAPER SEG" (INNLEV. 18/8 KL. 18.00):

Analyse av "Der alle stier taper seg" av Paal Brekke

Gruppe 1:

Er menneskets vegar uransakelege? - ein analyse av Paal Brekke sitt dikt "Der alle stier taper seg"

Shiny objects may remind our unconscious of what it enjoys at the mind's antipodes, and these obscure intimations of life in the Other World are so fascinating that we pay less attention to this world and so become capable of experiencing consciously something of that which, unconsciously, is always with us.

Aldous Huxley - *Heaven and Hell* (1956)

Lyset fra pianolampen husker han
og hendene mot tangentene
ja Händel

Diktet består formelt sett av 29 verseliner og 7, 5 eller 4 strofar, alt etter korleis ein vel å telja dei. Diktet manglar ytre samanheng og metrisk mønster, noko som er eit kjenneteikn ved den modernistiske rørsle innan diktekunsten som Paal Brekke vert sett i samanheng med.

I denne analysa vil eg søkja å gje eit innspel til forståinga av diktet "Der alle stier taper seg", og visa korleis diktet gjennom komposisjon og ordval stimulerer til refleksjon kring den menneskelege eksistens, generellt, og vår forståing av rettferd, skuld og straff spesielt.

Fyrst av alt vil eg retta eit lite spark oppover, mot andre analysar som "på en uimotsigelig måte" har hevda at diktet handlar om "tvilen på en fast identitet" og "et konturløst, identitetsløst sinn" (Helge Ridderstrøm). Min påstand er at dei som

meiner dette diktet handlar om "tvilen på ein fast identitet" er nett dei som har ein fasttømra identitet. Identiteten til eit levande menneske er ikkje fasttømra, men i kontinuerleg forandring. Kvifor søkja lærdom om identiteten din er tømra fast? (Ein lærar er ein som sjølv lærer (Georg Johannesen: *Rethorica Norvegica*)). Eg er klar over at enkelte mennesker stivnar og vert forstokka på sine eldre dagar, men om ein lærar merkar slikt pliktar han å søkje førtidspensjon. Kittang peikar, i si analyse "En refleksjon omkring intet", på eit "nullpunkt" eller eit punkt "hvor sinnet ikke lenger er annet enn sitt eget tomrom" som det temaet "diktet handler om". Dette er det, med ein lekmanns forståing, vanskeleg å gje tilslutning. Det synest klart at diktaren prøver å få lesaren til å reflektera over kva ein mordar er, og kva konsekvensar det får når mennesket bryt den mest fundamentale av alle skrivne og uskrivne lovar: Du skal ikkje drepa. Som nemnd, vert lesaren stilt andsynes eit tomt rom i drapsmannens forhistorie, mellom det siviliserte og det barbariske, men eit "tomrom" eller eit "intet" er ikkje diktets tema

Ein allvitande forteljar, presenterer oss for ein mann som har drept nokon/noko. Dersom ein ser bort frå tidsmessig uplasserbare element frå mannens hukommelse, som Händel og pianospeling, ser diktet ut til å halda seg innanfor ei tidsramme på fem dagar, mandag til fredag, med onsdag som "notid". Diktet opnar med spørsmålet:

Den mann som drepte tirsdag
var han en morder mandag?

Diktaren går rett på sak, og lanserer den sentrale problemstillinga i fyrste strofe. Dette spørsmålet leier mot nye spørsmål og lange assosiasjonsrekker.

Korleis påverkar det eg gjer i dag det eg kjem til å gjera i morgon? Er me ansvarlege for eigne handlingar? Styrer mennesket eiga skjebne? I dei homeriske eposa og den norrøne mytologien er menneska brikkar i det gudomelege spelet. Job vert sett på prøve, og Abraham vert pålagd av Gud å ofra sonen sin. Jesus er frå fødsla av omgjeven av teikn på at han er den Messias som har vorte lova i dei gamle skriftene. Johannes openberring er ein universell spådom som dømer fleirtalet av menneskeslekta til eldens pinsler ved domens dag. Også utanfor kristleg og vestleg litteratur og tenkjing spelar skjebna og gudomleg intervensjon ei sentral rolle. Faren til Siddharta Gautama får skissert to moglege livslinjer for sin nyfødde son, medan prinsen Arjuna i *Bahagvadgita* har guden Krishna som vognførar. Etter tolkingar av inskripsjonane på ein vegg i eit tempel i pyramide-ruin-byen Palenque, vert den mystiske mayasivilisasjonen, som forlot sine fantastiske byar kring år 1000 v.t., påstått å ha profetert verdas undergang i år 2012 v.t.. Aztekarane prøvde, med blodige ritual, å unngå verdas undergang kvart 52. år.

Og våkner onsdag mot et grått vindu

med skodden ødslig drivende gjennom ham
hvem er han nå

Diktet trekkjer inn to motstridande element frå drapsmannens liv: det bestialske drapet med "en tung grå stein", og "Händel" og "hender mot tangentene". Dei motstridande elementa er plassert nær midten av diktet, som diktets yin og yang. Det er nærliggjande å tru at det er kontrastane i mennesket som er diktets eigentlege tema. Korleis kan ein tilsynelatande sivilisert person drepa på eit så bestialsk vis. Hitler var, i tillegg til prosa-forfattar, visstnok både ein brukbar malar og ein stor beundrar av klassisk musikk (Wagner). Ved kun å leggja fram to ekstreme motsetnader opnar diktet eit stort tomt rom for lesaren. Kven var den drepne? Drapsmannen spelte piano, ja, men kva meir gjorde han i livet? Spelte han Händel på kyrkjeorgelet søndag, og gjekk på møter i NSDAP på mandag? Var han ein dobbeltmoralist, eller ein god kristen? Händel sin kyrkjemusikk kan vel ikkje aleine inspirera nokon til å drepa på barbarisk vis med stein?

Og ser på disse hendene
hvem eier dem!

Diktaren nyttar utropsteikn i staden for eit meir innlysande spørjetikn. Er ikkje dette grepet noko som nett forsterkar utsegna si spørjande karakter? Lesaren vert tvinga til å stogga av det tilsynelatande absurde. Men er det ikkje nett tanken om ein kropp som er seg sjølv nok, lik ein herrelaus hund, som er det absurde? Diktet rettar fokuset mot organismen "mann", og denne organismens separasjon frå det psykologiske. Kan ein mordar skulda på noko anna enn sin eigen manglande kustus på eigen kropp?

Han stirrer innover
der gamle øyemerker løses opp i skodden
endrer form og skifter plass

I den fortvilte situasjonen mordaren finn seg (i fengsel?), er det freistande å søkja å tenkja på noko vakkert, noko som kan erstatta det grå vindauget han har vakna mot. Kva er eit augemerkje, om ikkje eit merkje auget har laga i sinnet? Eit minne? Er diktets stiar desse minnene, som løyest opp i skodda og skiftar plass? Händel blandar seg med hender, gode minner med det brutale. Mennesket tenkjer anten i likskaps- eller i nærleiksrelasjonar (Roman Jakobson). Lyset symboliserer det gode, medan det grå det vonde og skodda gløymsla og det tildekte.

Og bare hendene tilbake

lånt brukt
liksom herreløse hunder er de
står og uler på en øde mo
mot torsdag fredag

Mordaren i Brekke sitt dikt skil seg forresten frå mordaren Mersault, i Camus' *Den Fremmede*. Mersault angrar ikkje. Han lever i ei verd der gjort er gjort, og ingenting i verda kan gjera det ugjort. Frå denne sanninga trekkjer han at anger ikkje hjelper nokon, og at livet er nødt til å gå vidare same kva som hender. Han forsonar seg med at mordet ikkje treng forklarast. Brekke sin mordar fortvilar over si skjebne, noko som ikkje gjev han ro til å kontemplerer over sitt livs meir lyse stunder. Lik retten, søker han å forklara mordet; eg var jo all dri slu, kan hendene skuldast, tru?

Drapsdiskusjonen i diktet er ikkje det einaste som peikar mot det juridiske området. "Dike" er namnet på ei gresk rettferdsgudinne. Er det tilfeldig at "et dike" er nemnt i diktet, eller søker dikteren å leggja inn eit lite ordspel? Har diktarens intensjon betydning for analysa? Mordaren har kasta ein stein i eit dike; eit brot mot rettferda? Kan diktets fyrste spørsmål sjåast som eit angrep på vårt rettssystem? Truleg ikkje eit angrep, men ei skildring av eit tema som den engelske kunstnaren Kate Pendry, gjennom si framsyning *Tales from a wicked Child* gjorde aktuelt her i Norge. Ho stiller spørsmål ved "den innledende kategoriseringen i morder og offer" og erstattar desse kategoriane med "et rom der alle til en viss grad, faktisk til en ganske stor grad, er ofre" (*Morgenbladet* 19.03.2004). Søker diktet til Brekke seg utover det mer konkrete narrative nivået (denne mannen, morder som opplever slik og slik), til eit mer allment betydningsnivå? Kan diktet til dømes lesast som eit sinnbilde på det 20. århundre? Det er mogleg, i alle fall om det 20. århundre vert sett på som eit århundre med internasjonale krigar og rettsoppgjer. Etter andre verdskrigen kom spørsmåla om kven som kunne skuldast og kven som ikkje kunne skuldast for å ha teke parti med den tapande og demoniserte parten. Kvar det gjekk gale for Hamsun er jo noko som litteraturvitarar vert forventta å kunna gjera greie for. Men, kva om det ikkje finnes ei årsak, men eit utal. Kva om våre liv fylgjer stiar som alle leier dit dei tapar seg; døden?

Til: Analyseutkast til ...:
Gruppe 1

HANNE (hanne.hagen@student.uib.no)

Hagen, Hanne Kjersti

Consul Børs gt. 21, 5006 Bergen. Tel: 98835619

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit, Teatervit. gfag, Visuell komm dfag, Engelsk gfag +++

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: Identitet og seksualitet i Duras' *Elskeren*

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT: Kjønnstudier; identitet; Angela Carter/Marguerite Duras ?
FORELØPIGE EMNE-PLANER:
FORELØPIG UTDANNINGSMÅL:

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...):
TIL HANNES CARVER-ANALYSE

UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL HANNES
PROSJEKTBEKRIVELSE

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:
STENDHAL
ALICE MUNRO
RENATE DORRESTEIN
THORNTON WILDER
DUBRAVKA UGRESIC
CLAES ANDERSSON

TIL HANNES EKSAMENS-PROSJEKTBEKRIVELSE I GRUNNKURSET

VEILEDER: XXX

MARTIN S (martin.sorhaug@student.uib.no)

Sørhaug, Martin

Helgesens gt. 3, 5003 Bergen. Tel: 55321716

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit, Psykologi, Historie

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: Litteratur og galskap; Litteratur og seksualitet

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT:

FORELØPIGE EMNE-PLANER:

FORELØPIG UTDANNINGSMÅL:

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...):
TIL MARTIN S' CARVER-ANALYSE

UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL MARTIN S'
PROSJEKTBEKRIVELSE

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:
STENDHAL
ALICE MUNRO
RENATE DORRESTEIN
THORNTON WILDER, OUR TOWN
DUBRAVKA UGRESIC
CLAES ANDERSSON

MARTIN S' ENDELIGE PROSJEKTBEKRIVELSE I GRUNNKURSET:

VEILEDER: XXX

GRUPPE 2:

EVA, MARTIN GL, LISE, PÅL, FINN

ANALYSE-UTKAST TIL KNUT HAMSUN: "HEMMELIG VE" (INNLEV. 18/8 KL. 18.00):

Analyse av "Hemmelig ve" av Knut Hamsun

Gruppe 2:

EVA, MARTIN G.L., LISE, STEINAR (SYK).

18/8-04

ANALYSE AV "HEMMELIGE VE" AV KNUT HAMSUN

Innledning

I denne oppgaven vil vi ta for oss Knut Hamsun's "Hemmelige Ve", og forsøke å gi en kort analyse av novellen.

Da det finnes en rekke vinklinger og problemstillinger det går an å ta utgangspunkt i, valgte vi tilslutt å ta for oss en analyse av fortellerstemmen og fortellersynspunkt. Vi vil i tillegg også forsøke å vise forholdet mellom protagonist/anatognist og forteller/leser.

Hamsuns novelle "Hemmelig ve" er fra hans første novellesamling *Siesta* som kom ut i 1897. Lar denne novellen seg egentlig fortolke?

En realistisk-naiv tolkning av teksten

Hamsun ønsker å følge "tankens og følelsens vandringer i det blå, skride-løse, sporeløse reiser med hjernen og hjertet, sælsomme nerveverksamheder, blodets hvirken, benpibernes bøn, hele det ubevidste sjæleliv".

I følge Fidjestøl et al. utviklet Hamsun en nyansert og etter hvert svært effektiv retorikk, og viste hvordan han skulle vekke oppsikt. Han var svært opptatt av språk og stil, og la også stor vekt på valg av handlingselementer, motiv og reaksjonsmønster og av perspektiv.

I novellene og romanene sine fokuserer Hamsun på personar og opplevingsmåtar som må kallast uvanlege, og som ved sine uventa reaksjonar og sære kjensleuttrykk fascinerer lesaren. Samstundes greier han å overtyde lesarane om at desse "Sjælsfenomener af ualmindelig Natur" representerer ein særleg moderne mennesketype, og svarer til "det Sindsliv, som moderne

Med utgangspunkt i dette vil vi prøve å foreta en "realistisk-naiv" tolkning av denne novellen. Vi vil da foreta en kort narratologisk analyse (1), men også komme inn på hvordan novellen er komponert.

Novellen er delt inn i tre kapitler. Det første og siste avsnittet i novellen kan ses som en rammefortelling. Det første avsnittet gir årsaken til at fortelleren ønsker å fortelle historien - han blir mer eller mindre forfulgt av en mann. Deretter beskriver fortelleren fire møter, ett møte i hvert av de to første kapitlene og to møter i siste kapittel, hvor han treffer på denne mannen. Det siste avsnittet i novellen gir fortellerens fortolkning av hvorfor denne mannen fortelleren møter oppfører seg som han gjør. Ser man bort fra rammefortellingen er fortellingen synkron. Rammefortellingen gir fortellingen et utgangspunkt i "nåtid", mens selve fortellingen er en etterstilt narrasjon. Rammefortellingen setter fortellingen inn i en større forståelsesramme, noe vi vil komme tilbake til senere.

De tre kapitlene omhandler som nevnt fire møter. Mellom møtene går det lang tid: "Og atter gikk der nogen år, tre år, og jeg traf ham igjen på et avsides strøk i New York [...]". Det er kun møtene som er beskrevet, tidsrommene mellom møtene er tydeligvis, etter fortellerens mening, uten interesse for fortellingen, og derfor utelatt. De ulike møtene finner sted på høyst ulike steder: Først på fortellerens rom i København, deretter på et tog i Tyskland, neste møte skjer på en spillebule i New York, mens det siste møtet skjer på fortellerens værelse i Kristiania.

Novellen har førstepersonsforteller, han deltar også i fortellingen. Det kan være vanskelig å avgjøre om man skal se på fortelleren som hoved- eller biperson, da mesteparten av fortellingen dreier seg om den mystiske mannen. Det kan argumenteres hvorvidt fortelleren og 'den andre' er en og samme person, men det skal det kommes tilbake til senere i analysen. Denne fortelleren har også synsvinkelen gjennom hele novellen, men det er vanskelig å avgjøre hvor pålitelig denne fortelleren egentlig er.

Fortelleren fortolker sine egne reaksjoner og handlinger etter hvert som de oppstår gjennom fortellingen, mens mannens stort sett blir fortolket i det avsluttende avsnittet. Fortelleren mener at han har fått økt sin innsikt: "Det har gått et lys op for mig, jeg tror å forstå litt av hans væsen og litt av hans absurde optræden." Fortelleren har truffet en annen person, og hennes fortelling (som vi bare får kort oppsummert av fortelleren) gir fortelleren en mulig forklaring på mannens oppførsel. Mannens oppførsel blir altså forståelig, bare man har nøkkelen for forståelse. Denne nøkkelen var ikke fortelleren i besittelse av under de tre møtene med denne mannen, det var derfor ikke mulig for ham å fortolke eller forstå mannens oppførsel da. Derfor har vi heller ikke fått noen fortolkning av denne mannens oppførsel i beskrivelsen av møtene. Denne beskrivelsen er gjort med den innsikt fortelleren hadde på "møtetidspunktet".

En slik tolkning etterlater en rekke ubesvarte spørsmål, blant annet: Hvordan havner fortelleren og "mannen" på samme sted? Hvorfor oppsøker fortelleren "mannen" i flere tilfeller, når han har mulighet til å trekke seg unna? (Han har jo erfart at mannen kan være farlig.) Hvilken betydning har dirkene og nøkkelen? Hvorfor gir fortelleren "mannen" penger uten å stille noen spørsmål, verken til seg selv eller "mannen"?

Også fortelleren stiller (i løpet av det første møtet) en del spørsmål til seg selv angående denne mannen: "Hans ord var ofte slike at de kunde forstås på flere måter, at det lå noget under og at manden i det hele tat gjorde et noget hemmelighetsfuldt indtryk på mig." På samme måte som teksten gir et noe hemmelighetsfullt inntrykk på leseren.

En psykoanalytisk lesning

Når Hamsuns forfatterskap i så stor grad dreier seg om det irrasjonelle og det ubevisste, er det kanskje passende å dra Sigmund Freud inn i en lesning. Freud snakket om de mentale forsvarsmekanismer som forhindrer det bevisste i å erkjenne destruktive eller ubehagelige sannheter. En av disse mekanismene er projisering, der man fører egenskaper ved en selv inn i ens oppfattning av andre. I dette tilfellet er det sterkt belegg for å tolke novellen slik at protagonisten i veldig stor grad leser seg selv inn i sin analyse av antagonistens.

En narrativ analyse viser at fortellerstemmen er upålitelig. En kort bevisføring kan se slik ut:

1) Fortelleren er selvmotsigende.

Protagonisten vil gå hjem, men setter seg inn igjen i vognen. Han er ikke sikker på at han blir snytt, men hadde allerede funnet ut av det. Han er frastøtt, føler ubehag og er sint, men mannen er samtidig "interessant" og beskrives som "min mann." Etc.

2) Han hopper/glatte over essensielle hendelser

F. eks: hvorfor gir han de 16 kroner? Hvorfor reiser han så mye? Hvordan vet han hvordan en dirk ser ut? Hvorfor kommenteres ikke protagonistens overraskelse over å se antagonistens i de to siste møter?

En harmoniserende lesning kan være at protagonisten i de siste avsnitt bruker tenåringens "jeg har en venn som har et problem." At "kvinden" han snakker om, i virkeligheten er seg selv. Hvorvidt antagonistens er en vrangforestilling, eller en faktisk person er det umulig å svare på, da teksten peker i begge retninger, men det som er klart er at antagonistens fremstår som irrasjonell og absurd, og i sitt forsøk på å rasjonalisere og analysere ham, avslører protagonistens seg selv og sin egen irrasjonalitet.

Et sted beskriver Hamsun antagonistens tale som "[j]eg husker bare at hans ord ofte var slike at de kunde forstås på flere måter. At det lå noget under og at manden i det

hele tat gjorde et hemmelighetsfuldt indtryk på mig." Dette kan like gjerne sies om protagonistens stemme, og denne setningen blir på mange måter nøkkelen som låser novellen. Som Hamsun symbolsk hinter til i novellen: mannen med nøkkelen i hånden jukser. Autoritetsfiguren fortelleren spiller med falske kort.

Novellen er kanskje ikke så mye hemmelighetsfull som ugjennomtrengelig. Når man prøver å gå inn i teksten og fortolke den, motstår den til enhver tid. Det finnes alltid uløste problemer, nye problemstillinger. Det er mulig å si at en avverging av fortolking er selve hensikten med-, eller funksjonen til novellen. Ved å velge flertydighet fremfor entydighet, og ved å undergrave forteller-jegets pålitelighet, fremheves en uoverensstemmelse mellom det rasjonelle og det irrasjonelle, mellom tekstens overflate og dybde og mellom verk og lesere.

Det oppstår en slags speiling av forholdet protagonist & antagonist i forholdet tekst & lesere. Når antagonist fremstår som en uforståelig flertydighet, projiserer protagonist sine egne ønsker og fantasier inn i hans bilde. Men leseren projiserer også. I møtet med en fullstendig flertydig og enigmatisk tekst som dette, skaper leseren i kanskje enda større grad enn vanlig sitt eget speilbilde i teksten.

Konklusjon

Etter å ha tatt en rask analyse av novellen, må det innrømmes at noen konkret konklusjon er særdeles vanskelig å komme frem til. Med utgangspunkt i de to synsvinklene vi har benyttet oss av, sitter vi igjen med de samme ubesvarte spørsmål, uavhengig av vinkling.

I en analyse forsøker man å plukke fra hverandre en gitt tekst, se på og eksaminere enhver metafor og symbol, sammenligne det med biografiske fakta for så å komme frem til et svar som kan legges frem og som vil ligge til grunn for fremtidig undersøkelse. Det virker ikke som om dette er hensikten med denne novellen.

Som konklusjon konkluderte vi med at det ikke finnes en, og at novellen er åpen for individuell tolkning og interpretasjon.

-----
(1) Begreper benyttet i analysen er hentet fra Rolf Gaaslands (1999) *Fortellerens hemmeligheter*.

ANALYSE-UTKAST TIL PAAL BREKKE: "DER ALLE STIER TAPER SEG" (INNLEV. 18/8 KL. 18.00):

Analyse av "Der alle stier taper seg" av Paal Brekke
Gruppe 2:

EVENTUELLE MOMENTER TIL ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?"
(FELLES, UNDERVEIS FRAM TIL INDIVIDUELL FERDIGSKRIVING):

Analyse-utkast til...:

Gruppe 2:

EVA (harveyeva@hotmail.com)

Harvey, Eva Marie

Bergen. Tel: [oppl. avventes]

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit, Filosofi, Engelsk

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: William Blake - his metaphor and symbolism

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT: Eksisterer individualitet? Hvordan? Hvorfor/hvorfor ikke?

FORELØPIGE EMNE-PLANER:

FORELØPIG UTDANNINGSMÅL: Undervisning

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...): TIL EVAS CARVER-ANALYSE

UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL EVAS PROSJEKTBEKRIVELSE

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:

STENDHAL, THE RED AND THE BLACK

ALICE MUNRO

RENATE DORRESTEIN

THORNTON WILDER

DUBRAVKA UGRESIC

CLAES ANDERSSON

EVAS ENDELIGE PROSJEKTBEKRIVELSE I GRUNNKURSET:

VEILEDER: XXX

MARTIN GL (martingl@hotmail.com)

Grüner Larsen, Martin

Bergen. Tel: 98620468 / 55315242

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit, Filosofi, Historie

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: Litteratur og krig

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT: Kritikk av sjangerbegrep

FORELØPIGE EMNE-PLANER:

FORELØPIG UTDANNINGSMÅL:

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...): TIL MARTIN GLS CARVER-ANALYSE

UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL MARTIN GLS PROSJEKTBEKRIVELSE

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:

STENDHAL

ALICE MUNRO

RENATE DORRESTEIN

THORNTON WILDER

DUBRAVKA UGRESIC, *THE CULTURE OF LIES*

CLAES ANDERSSON

MARTIN GLS ENDELIGE PROSJEKTBESKRIVELSE I GRUNNKURSET:

VEILEDER: XXX

LISE (lisevivian@hotmail.com)

Nordøen, Lise Vivian

Brurastien 40A, 5265 Ytre Arna. Tel: 55247405 / 48196924

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit, 200-nivå, Nordisk litt. 100- og 200-nivå,
Sosialantropologi, Adm.org.

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: Den realistiske roman

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT:

FORELØPIGE EMNE-PLANER:

FORELØPIG UTDANNINGSMÅL:

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...):

TIL LISES CARVER-ANALYSE

**UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL LISES
PROSJEKTBESKRIVELSE**

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:

STENDHAL, *THE RED AND THE BLACK*

ALICE MUNRO

RENATE DORRESTEIN

THORNTON WILDER

DUBRAVKA UGRESIC

CLAES ANDERSSON

LISES ENDELIGE PROSJEKTBESKRIVELSE I GRUNNKURSET:

VEILEDER: XXX

PÅL (pmo074@student.uib.no)

Moen, Pål Espen

Fosswinckels gt. 59, 5007 Bergen. Tel: 97571327

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit,

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: Litteratur og seksualitet

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT:
FORELØPIGE EMNE-PLANER:
FORELØPIG UTDANNINGSMÅL:

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...):
TIL PÅLS CARVER-ANALYSE

UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL PÅLS
PROSJEKTBEKRIVELSE

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:
STENDHAL, THE RED AND THE BLACK
ALICE MUNRO
RENATE DORRESTEIN
THORNTON WILDER
DUBRAVKA UGRESIC
CLAES ANDERSSON

PÅLS ENDELIGE PROSJEKTBEKRIVELSE I GRUNNKURSET:

VEILEDER: XXX

FINN (Finn.Rosland@student.uib.no)

Røsland, Finn

Domkirkeplassen 2B, 5018 Bergen. Tel:

www.peaceonterror.blogspot.com

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit, Spansk, Religionsvitenskap

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: Litteratur og krig

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT: Politisk retorikk

FORELØPIGE EMNE-PLANER:

FORELØPIG UTDANNINGSMÅL:

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...):
TIL FINNS CARVER-ANALYSE

UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL FINNS
PROSJEKTBEKRIVELSE

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:
STENDHAL
ALICE MUNRO
RENATE DORRESTEIN
THORNTON WILDER
DUBRAVKA UGRESIC, THE CULTURE OF LIES
CLAES ANDERSSON

FINNS ENDELIGE PROSJEKTBEKRIVELSE I GRUNNKURSET:

VEILEDER: XXX

GRUPPE 3:

AUDUN, SYNNOVE, PETRA, MARI, MORTEN

ANALYSE-UTKAST TIL KNUT HAMSUN: "HEMMELIG VE" (INNLEV. 18/8 KL. 18.00):

Analyse av "Hemmelig ve" av Knut Hamsun

Gruppe 3:

ANALYSE-UTKAST TIL PAAL BREKKE: "DER ALLE STIER TAPER SEG" (INNLEV. 18/8 KL. 18.00):

Analyse av "Der alle stier taper seg" av Paal Brekke

Gruppe 3:

Utkast til analyse av Paal Brekkes dikt "Der alle stier taper seg"

Gruppe 3: Petra, Synnøve, Audun (sekretær)

Pål Brekkes dikt "Der alle stier taper seg" stammer fra samlingen *Roerne i Itaka* (1960), og er et av forfatterskapets mest kommenterte dikt, såvel som litteraturhistorisk viktig, i kraft av Paal Brekkes posisjon som en anførende skikkelse i norsk etterkrigsmodernisme. Denne tolkningen vil ta for seg diktets tidsproblematikk med henblikk på dets struktur og dets spørsmål knyttet til identitet, og vil munne ut i et mer historiserende perspektiv. Denne avsluttende manøveren i lesningen er utvilsomt spekulativ, men vi har ønsket å våge oss inn på lese måter som i liten utstrekning har preget Brekke-resepsjonen hittil.

Er personligheten en konstant størrelse, og kan man slutte fra enkelthandling til personlighet? Dette er spørsmålet som i første omgang synes å stilles - i en dramatisk og drastisk formulering - i diktets to første vers: "Den mann som drepte tirsdag/ var han en morder mandag?" Ulike scener, observasjoner og refleksjoner er i diktet skrevet sammen, på et vis som gjør det vanskelig å bestemme og skille dem fra hverandre. Diktet er skrevet ut med et "han" som diktstemmen først holder en viss avstand til, for så å identifisere seg stadig sterkere med, slik at "han" kan sies å opptre som et stedfortredende lyrisk jeg. Den økende intimiteten illustreres av at de innledende spørsmålstegnene senere i diktet blir til utropstegn; de er ikke lenger "analytiske" spørsmål, men fortvilte utrop. Liksom "han" "våkner onsdag mot et grått vindu// med skodden ødslig drivende gjennom ham", er diktet gitt en oppbrutt og sammenflytende form, som gjør at leseprosessen metaforisk kan beskrives som et forsøk på å skille ut motiver og tema i en tykk "skodde". Det er viktig å ha i mente at tolkningen må ivareta og ikke se bort fra diktets kvalitet av ubestemthet: Denne

"skodden" skal ikke trenges "gjennom" slik at en klarhet kan postuleres om hva vi mener å ha funnet "bak" den, snarere må dens rolle i diktets betydningsproduksjon presiseres i tolkningen.

Strukturelt er diktet bygget opp om en tidsakse, som i første strofe markeres av ukedagsordene "tirsdag" og "mandag", og i siste strofe av "torsdag fredag" - de to ordene diktet toner ut med. Imidlertid er det ikke snakk om en lineær fremstilling av en hendelse eller en rekke av hendelser. Mordet opptrer istedet som et traumatiserende motiv som forstyrrer opplevelsen av identitetsmessig konstans og et klart forløp. Diktet spør "hvem er han nå // den mann i går", men de tilsynelatende stabile referansene i disse tidsangivelsene ("nå", "i går") oppløses i det påfølgende: "når var i forgårs". Med andre ord er tidsmotivet og diktets spørsmålet om identitet vevd inn i hverandre, og dessuten koblet til en erkjennelseskrise. Det at diktets sirkelkomposisjon forblir ufullstendig (bare fem av dagens uker nevnes) kan ses som en kompositorisk disharmoni som peker mot motivets disharmoni og temporale oppløsning. Avslutningens begynnende tellerrekke av ukedager - "torsdag fredag" - lar leseren ane hvordan spørsmålene i diktet vil vedvare, og én lesning vil være å si at dette er et tvetydig uttrykk for hvordan fremtiden kan være gjenstand både for lengsel (snart vil dette være over) eller fortapelse (det vil aldri gå over). Alternativt skaper det et tids- og erkjennelsesmessig vakuum der det tidligere har vært en klar fremadrettet utvikling.

Hvem er så denne skikkelsen som har begått et mord, hvem er myrdet, og i hva slags landskap og situasjon utspilles det hele i? Diktet nevner "[l]yset fra pianolampen", "hender mot tangentene", og diktets eneste egennavn er "Händel", som det ut fra sammenhengen er nærliggende å lese som komponisten Georg Friedrich Händel. Mye tyder på at rommet med klaveret har vært åstedet for mordet, men dette er ikke entydig: I flukt med identitetsmotivet kan kretsingen om den høykulturelle musikken også først og fremst oppfattes som en motivisk kontrast til den brutale misgjerningen. Vil man lete etter en klart opprisset situasjon, kan man anta at mordet er begått med "en tung grå sten, knasende", en linje som da leses som som en konkret referanse og ikke som et figurlig uttrykk. Kretsingen om "hendene" får en emblematiske betydning, i det at de både kan brukes til å frembringe musikk og å avslutte liv. Om det er de "samme" hendene det dreier seg om, er ikke nødvendig å avgjøre, all den tid morderen kan identifisere seg med den myrdede, gjennom deres felles menneskenatur. Ser vi det på denne måten, blir de identitetsmessige spørsmålene diktet reiser, også løftet fra å dreie seg om en konkret handling til å handle om nettopp hva som gjør mennesket i stand til å utføre to handlinger som tradisjonelt sett betraktes som motsetninger: det kultiverte å *skape* og det barbariske å *drepe*. Og kanskje er det mer nærliggende å lese diktet som at det bygger opp et allegorisk rom, hvor tid og sted og konkret gjerningsmann er mindre viktig enn selve problemkomplekset og erfaringene det gestalter.

Bortsett fra rommet med flygelet, er nemlig landskapet diktet maler opp svært lite konkret. Tenker vi geografisk, antyder verselinjen "en stein de [hendene] kastet fra seg i et dike" at vi befinner oss i nærheten av sjø, mens den senere verselinjen "står

og uler på en øde mo" snarere reiser et fjellandsskap for forestillingsevnen. (Her skal det imidlertid sies at sistnevnte vers står i forlengelsen av den billedlige beskrivelsen av hendene som "herreløse hunder", og at det dermed først og fremst bør leses som en utvidelse av metaforen .) Det står likevel fast at det er et underlig konturløst landskap vi møter i diktet. Dette gir tyngde til forslaget om å lese det som en allegori eller en utskrivning av et moralsk dilemma. Men landskapet trenger allikevel ikke leses som fullstendig allment.

Selve hovedmotsetningen i diktet er gjenkjennelig fra et vanlig illustrasjonsspørsmål i forhold til Holocaust: Hvordan nazistiske funksjonærer kunne avrette fanger i konsentrasjonsleirenes gasskamre om dagen, for så å gå hjem og nyte sin høykultur. Tyske assosiasjoner skapes ellers både av Händels navn og diktets åpningsord "Den mann", en substantivform som er uvanlig på norsk, men som er identisk med den tyske akusativformen "Den Mann", mannen som objekt: noe som peker mot diktets karakter av å være en eksempelhistorie (og som gir utvidet mening til fraværet av et lyrisk subjekt). "Skodden" som nevnes to steder i diktet er ellers en svak parallell både til tysk innlandsklima og forestillingstradisjon (tysk romantikk er hyllet inn i skodde og dramatiske skyformasjoner) - og gass. Endelig er uttrykket "herreløse hunder" ikke helt umulig å assosiere til et folk som nettopp har mistet sin "Führer".

Disse assosiasjonenes og koblingenes spekulative natur gjør at de ikke bør få stå som annet enn antydninger eller margnotater i lesningen av diktet, uten en nærmere undersøkelse enn hva vi har hatt plass til her. Men de hjelper oss til å løfte diktet ut av en ahistorisk lesning som konsentrerer seg om hvordan diktet legger frem en individuell kriserammet bevissthet besinnet på seg selv og en opplevelse av intethet. Diktets tittel kan leses som å vise til en skyldbetyngt, traumatisert morders erfaring av å kastes ut i tomhet, en personlighetsoppløsning som er koblet til en bestemt handling, om enn ikke eksplisitt situert. Men lesningen vi har antydnet overfor, åpner for at tittelen kan utvides til også å gjelde både en mer allmen og en mer spesifikk situasjon: Nemlig at den målrettede ferdens oppløsning og subjektets nye erfaring av stedvillhet blir et individuelt bilde på selve modernitetens kriseerfaring. En slik lesning vil med andre ord hevde at det ikke bare er en enkelt personlighets konstans som står på spill i "Der alle stier taper seg", men en hel kulturkrets` blick på seg selv og sin fremtid.

Analyseutkast til...:

Gruppe 3:

AUDUN (audun.lindholm@student.uib.no)

Lindholm, Audun

Prof. Hansteens gt. 88, 5006 Bergen. Tel: 90639043

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit, Filosofi, Kunsthistorie

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: Diktet - bevegelse mot ikonisitet og spatialitet: Om konkret poesi

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT:

FORELØPIGE EMNE-PLANER:
FORELØPIG UTDANNINGSMÅL:

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...):
TIL AUDUNS CARVER-ANALYSE

UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL AUDUNS
PROSJEKTBEKRIVELSE

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:
STENDHAL
ALICE MUNRO
RENATE DORRESTEIN
THORNTON WILDER
DUBRAVKA UGRESIC, *THE CULTURE OF LIES*
CLAES ANDERSSON

AUDUNS ENDELIGE PROSJEKTBEKRIVELSE I GRUNNKURSET:

VEILEDER: XXX

SYNNØVE (synnove.svardal@student.uib.no)

Svardal, Synnøve Vindheim

Nattland Stud.by, G45, 5081 Bergen. Tel: 98887616

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit, Teatervit, History of Modern Art, Design & Film

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: Kulturbyen 2000: Fosse

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT: Bergen / miljø / tekst (?) / Fosse

FORELØPIGE EMNE-PLANER:

FORELØPIG UTDANNINGSMÅL:

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...):
TIL SYNNØVES CARVER-ANALYSE

UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL SYNNØVES
PROSJEKTBEKRIVELSE

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:
STENDHAL
ALICE MUNRO
RENATE DORRESTEIN
THORNTON WILDER
DUBRAVKA UGRESIC, *THE CULTURE OF LIES*
CLAES ANDERSSON

SYNNØVES ENDELIGE PROSJEKTBEKRIVELSE I GRUNNKURSET:

VEILEDER: XXX

PETRA (petrajh@hotmail.com)

Helgesen, Petra J.

Nygårdsgaten 82A, 5008 Bergen. Tel: 97782805

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit mfag, Historie gfag, Semesteremne i nord. barne- og ungdomslitt., Frie vektall fra Spania

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: Adorno & Beckett: *Estetisk teori & Endgame*

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT: Dialoger med Gud

FORELØPIGE EMNE-PLANER:

FORELØPIG UTDANNINGSMÅL:

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...):
TIL PETRAS CARVER-ANALYSE

UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL PETRAS
PROSJEKTBEKRIVELSE

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:

STENDHAL

ALICE MUNRO

RENATE DORRESTEIN

THORNTON WILDER

DUBRAVKA UGRESIC, *THE CULTURE OF LIES*

CLAES ANDERSSON

PETRAS ENDELIGE PROSJEKTBEKRIVELSE I GRUNNKURSET:

VEILEDER: XXX

MARI (marimehl@yahoo.com)

Mehl, Mari

St. Olavsveg 41, 5062 Bergen. Tel: 95967794 / 55298856

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit, Psykologi, Kunsthistorie

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: Litteratur og galskap - Sylvia Plaths *The Bell Jar*

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT: I utgangspunktet open for både teori og skjønnlitteratur. Olav H. Hauge?

FORELØPIGE EMNE-PLANER:

FORELØPIG UTDANNINGSMÅL:

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...):
TIL MARIS CARVER-ANALYSE

UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL MARIS
PROSJEKTBEKRIVELSE

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:

STENDHAL

ALICE MUNRO

RENATE DORRESTEIN

THORNTON WILDER

DUBRAVKA UGRESIC, *THE CULTURE OF LIES*

CLAES ANDERSSON

MARIS ENDELIGE PROSJEKTBEKRIVELSE I GRUNNKURSET

VEILEDER: XXX

MORTEN (st11986@student.uib.no)

Stensland, Morten Brekke

Alrek Stud.hjem, rom 541, Årstadveien 25, 5009 Bergen. Tel: 48233052

FAGKOMBINASJON LAVERE GRAD: Littvit, Engelsk, Fil. estetikk

SÆREMNE LITTVIT MELLOMFAG: Amalie Skrams asylromaner

MASTEROPPGAVE-PROSJEKT:

FORELØPIGE EMNE-PLANER:

FORELØPIG UTDANNINGSMÅL:

EGEN ANALYSE AV RAYMOND CARVER: "ARE YOU A DOCTOR?" (INNLEV. INNEN...):

TIL MORTENS CARVER-ANALYSE

UTKAST TIL PROSJEKTSKISSE (INNLEV. INNEN...): TIL MORTENS

PROSJEKTBEKRIVELSE

TIL UTKAST TIL ANALYSE AV:

STENDHAL

ALICE MUNRO

RENATE DORRESTEIN

THORNTON WILDER

DUBRAVKA UGRESIC, *THE CULTURE OF LIES*

CLAES ANDERSSON

MORTENS ENDELIGE PROSJEKTBEKRIVELSE I GRUNNKURSET

VEILEDER: XXX

TILBAKE TIL LITTERATURVITENSKAPELIG GRUNNKURS (TIMEPLAN/EMNER)